

अग्नावलेश
खरीखरी..
आशिष बाबू , असे कसे?

सावनेरचे आमदार आशिषबाबू देशमुख आपल्या कामात सदैव मग्न असतात. त्यांना जे पटले तेच ते बोलतात, कोणाचीही तमा बाळगून नाहीत. त्यांनी २०१९ च्या निवडणुकीत अनिलबाबू यांचा पराभव केला होता आणि त्यावेळी ते भाजपचे खरे कार्यकर्ते होते. तत्पूर्वी शेतकऱ्यांच्या आणि विदर्भाच्या प्रश्नावर मोदीजी स्पष्ट भूमिका घेत नाहीत म्हणून त्यांनी जवानीच्या जोशात येऊन जोशे-जवानी दाखवीत भारतीय जनता पक्षाला गुडबाय सुद्धा केले होते. त्यानंतर त्यांनी लोकसभेची निवडणूक लढवली त्यात त्यांचा पराभव झाला. त्यांचे पिताश्री रणजीतबाबू देशमुख काँग्रेसचे अध्यक्ष होते, तसेच ते महाराष्ट्राच्या मंत्रिमंडळात वरिष्ठ मंत्रीही होते. आशिष बाबू हे व्यक्तिमत्व कार्यसम्राट आहे, पण कधी कधी ते जो निर्णय घेतात किंवा कधी काहीतरी वेगळेच बोलतात त्यामुळे त्यांची प्रतिमा मलिन होत असते. मध्यंतरीच्या काळात त्यांनी आपल्या वडिलांवर अत्यंत सुंदर असे पुस्तक लिहिले होते. तेव्हा पुस्तकाच्या प्रकाशन प्रसंगी जेष्ठ पत्रकार मधुकर भावे यांनी आपल्या भाषणामध्ये धरसोडपणाचा त्याग करून दीर्घकालीन राजकारण करण्याचा सर्व सामायिक सल्ला दिला होता. नंतरच्या काळात काटोल विधानसभा मतदारांसाठी तशीकट मिळेल याची त्यांना शाश्वती नव्हती. मग त्यांनी पुन्हा भारतीय जनता पक्षाचे कमळ हाती धरले आणि त्यांनी काँग्रेसचे दिग्गज नेते सुनील केदार यांच्या पत्नीचा पराभव केला. एका अर्थाने ते त्यावेळी जॉईंट किलर ठरले कारण पहिल्यांदा काकांना हरवले, दुसऱ्यांदा गडकरी साहेबांशी टक्कर दिली आणि यावेळी चवक दिग्गज नेते सुनील केदार यांच्याशी पंगा घेतला. जोशे-जवानी मध्ये त्यांनी घेतलेले जे निर्णय होते त्यापैकी दोन फलिभूत झाले आणि एकामध्ये ते पराभूत झाले. हा एवढा इतिहास सांगायचाचे कारण असे आहे की, त्यांनी काल एक कोणीही अजिबात करू नये असे विधान केलेले आहे. विरोधकांना बोलताना त्यांनी 'जास्त करू नका नाही'च कापून काढू' अशी भाषा वापरली. खरंतर देशमुख हे घराणे सभ्यभाषा, अतिशय सभ्य व्यवहार आणि सभ्यतेची सीमारेषा न ओलांडण्यासाठी प्रसिद्ध आहे. आजकाल कोणता नेता काय बोलेल हे कोणालाही सांगता येणार नाही. निशिकांत दुबे यांच्यासारखे नेते जी भाषा वापरतात ती मारण्याची किंवा कापण्याची भाषा महाराष्ट्राच्या राजकारणात कधीच चालली नाही आणि यापुढेही चालणार नाही. मुख्यमंत्री आणि गृहमंत्री आपले आहे ते आपल्या जिल्ह्याचे आहेत, आपल्या जवळचे आहेत. त्यामुळे त्यांच्या नावाचा उल्लेख करून 'कापून काढू' अशी भाषा वापरण्यात आली. त्यामुळे आशिषबाबू फक्त बोलले तरी त्याबाबत देवा भाऊंची प्रतिमाही विनाकारण बदनाम होते. ही गोष्ट त्यांच्या ध्यानात कशी आली नाही याचेच आम्हाला विशेष वाटते आहे. आम्ही वर म्हटल्याप्रमाणे महाराष्ट्रात जंगलराज नाही आणि दंगल राजही नाही. या राज्यातील आमदार उत्तर प्रदेश किंवा बिहारच्या आमदारांसारखे पाच-पाच किंवा दहा-बारा बॉडीगार्ड घेऊन फिरत नसतात आणि कार्यकर्ते तर बिचारे अगदी सोवळेपणाने वागतात. त्यामध्ये काही अपवाद असतीलही. पण परस्पर संबंधाच्या बाबतीत विरोधी पक्षातील लोकही अजून तरी किमान सभ्यता पाळत असतात, हेच या पुरोगामी महाराष्ट्राचे वैशिष्ट्य आहे. या ठिकाणी कापकापीची भाषा कोणीही करत नाहीत. हे सर्व पाहिल्यावर रणजीतबाबू देशमुख यांचे सुपुत्र जी भाषा वापरतात ती त्यांनी निदान यापुढे तरी वापरू नये, असा प्रेमाचा सल्ला द्यावासा वाटतो. आशिष बाबू, आपण चांगले लेखक आहात, संवेदनशील लेखक आणि नेते म्हणून जनतेमध्ये लोकप्रियही आहात. त्याच लोकप्रियतेमध्ये अधिक भर पडावी आणि तुमच्या हातून अधिक चांगले काम व्हावे, म्हणूनच हा प्रेमाचा सल्ला आहे.

Shirish Babu
nagpurpost@gmail.com
 Mob. No. 9922970023

राजेश अग्रवाल राज्याचे नवे मुख्य सचिव

■ महासागर प्रतिनिधी, मुंबई, दि. २७ :
 राज्याचे मावळते मुख्य सचिव राजेश कुमार यांना शुक्रवारी मंत्रालयात आयोजित एका छोटेल्यानी समारंभात निरोप देण्यात आला. राज्याचे नवे मुख्य सचिव म्हणून सामान्य प्रशासन विभागाचे अतिरिक्त मुख्य सचिव राजेश अग्रवाल यांची निवुक्ती झाली असून ते उद्या, रविवारी राजेश कुमार यांच्याकडून पदभार स्वीकारतील.

भारतीय प्रशासकीय सेवेतील १९८८ च्या तुकडीचे अधिकारी राजेश कुमार हे नियत वयोमानानुसार ३१ ऑगस्ट २०२५ रोजी सेवानिवृत्त झाले. मात्र, राज्य सरकारने त्यांना तीन महिन्यांची मुदतवाढ दिली. ही मुदतवाढ उद्या, ३० नोव्हेंबर रोजी संपत आहे.

शनिवार आणि रविवार मंत्रालयाला सुट्टी असल्याने राजेश कुमार यांना आज मंत्रालयातील परिषद सभागृहात आयोजित कार्यक्रमात निरोप देण्यात आला. यावेळी विविध विभागांचे सचिव तसेच वरिष्ठ अधिकारी उपस्थित होते.

राज्याच्या मुख्य सचिवपदी राजेश अग्रवाल यांची नियुक्ती करण्यात आली आहे. १९८९ च्या तुकडीचे अधिकारी असलेले अग्रवाल हे नुकतेच केंद्रीय सेवेतील प्रतिनियुक्तीवरून राज्याच्या सेवेत परतले आहेत. राजेश अग्रवाल यांना मुख्य सचिव म्हणून एक वर्षाचा कालावधी

मिळणार आहे. राज्य सरकारमध्ये काही निर्णयांबाबत जलदगतीने काम करण्याची गरज व्यक्त केली जात असताना अग्रवाल तंत्रज्ञान आणि प्रशासनाचा ताळमेळ चांगला साधत असल्याने अपेक्षा अधिक आहेत.

राजेश अग्रवाल यांच्या नियुक्तीमुळे गृह विभागाचे अतिरिक्त मुख्य सचिव आय. एस. चहल, मुंबई महापालिकेचे आयुक्त भूषण गगराणी, अनिल डिग्गीकर, दीपक कपूर, ओपी गुप्ता यांचीही संधी कमी झाली आहे, कारण त्यांची निवृत्ती अग्रवाल यांच्या आधी होणार आहे.

राज्यातील तीन प्रभागांमध्ये नगरसेवक पदासाठी निवडणूक राज्य निवडणूक आयोगाच्या आदेशानुसार स्थगित करण्यात आली आहे. नगरसेवक पदासाठी अर्ज भरलेल्या उमेदवारांचा अचानक मृत्यू झाल्यानंतर हा निर्णय घेण्यात आला. मात्र अध्यक्ष पदाच्या निवडणुकीसाठी कोणतीही स्थगिती देण्यात आलेली नाही. स्थानिक स्वराज्य संस्थांसाठी २ डिसेंबरला मतदान होणार असून निकाल ३ डिसेंबरला जाहीर होणार आहे. या निवडणुकीसाठी निवडणूक चिन्ह वाटप आणि प्रचार अंतिम टप्प्यात असून, अनेक प्रभागांमध्ये रणधुमाळी सुरू आहे. मात्र तीन ठिकाणी निवडणूक स्थगित झाल्याने काही प्रभागातील प्रक्रिया बाधित झाली आहे.

स्थानिक निवडणुकांना ‘नो ब्रेक’! कोर्टाचा हिरवा कंदील

४० नगरपरिषदा, १७ नगरपंचायतींचा निर्णय अंतिम निर्णयाच्या अधीन : सर्वोच्च न्यायालयाचा निर्वाळा

■ महासागर प्रतिनिधी, मुंबई, दि. २७ :
 महाराष्ट्रातील स्थानिक स्वराज्य संस्था निवडणुकीवरून सुरू असलेल्या वादाला आज सर्वोच्च न्यायालयात महत्त्वाचा टप्पा पार पडला. राज्यातील काही नगरपरिषद आणि नगरपंचायतींमध्ये ५० टक्क्यांहून अधिक आरक्षण दिल्याबाबत दाखल याचिकांवर सुनावणी घेण्यात आली.

आरक्षण मर्यादा ओलांडल्याचा मुद्दा गंभीर असल्याने सर्वोच्च न्यायालयाने हे प्रकरण तीन न्यायाधीशांच्या खंडपीठाकडे वर्ग करण्यात यावे, असा निर्णय दिला आहे. पुढील सुनावणी २१ जानेवारी रोजी होणार असून, तेव्हा प्रकरणाची तपासणी केली जाणार आहे. दरम्यान, निवडणुकांना स्थगितीची मागणी याचिकाकर्त्यांकडून करण्यात आली होती, मात्र न्यायालयाने ती नामंजूर केली आहे. त्यामुळे राज्यातील नगरपरिषद आणि नगरपंचायतींच्या निवडणूक प्रक्रियेला हिरवा कंदील मिळाल्याचे स्पष्ट झाले आहे.

निवडणुका वेळेत पार पाडण्यासाठी राज्य

निवडणूक आयोग सज्ज आहे. न्यायालयाने स्पष्ट निर्देश दिले आहेत की, ज्या ठिकाणी आरक्षण मर्यादा ओलांडली गेली आहे, त्या ठिकाणी निवडणुका आदेशाधीन राहतील. या सुनावणीनंतर राज्यातील राजकीय वातावरण पुन्हा रंगू लागले आहे.

स्थानिक स्वराज्य संस्थांच्या निवडणुकीवर ओबीसी आरक्षणाच्या मुद्यावर सर्वोच्च न्यायालयात आज महत्त्वाची सुनावणी झाली.

जिल्हा परिषद व पंचायत समिती निवडणुकांना स्थगिती देण्यास न्यायालयाने नकार दिला. तथापि, हा निकाल अंतिम निर्णयाच्या अधीन असले असही न्यायालयाने स्पष्ट केले आहे.

यापूर्वी,मंगळवारी झालेल्या सुनावणीत सर्वोच्च न्यायालयाने नगरपालिका व नगरपंचायत निवडणुकांना स्थगिती देण्यास स्पष्ट नकार दिला होता. मात्र, राज्य निवडणूक आयोगानेही कोटांत कबुली दिली की ४० नगरपरिषद व १७ नगरपंचायतींमध्ये ५०% आरक्षणाची मर्यादा ओलांडली आहे. त्यामुळे संतुलित आरक्षण रचनेबाबत प्रश्नचिन्ह उपस्थित झाले होते. संविधानात आरक्षणाची कमाल मर्यादा ५०% निश्चित असल्याने, आयोगाकडून केलेल्या अद्यावत अहवालानंतर कोर्टाचं आदेश निवडणूक प्रक्रियेला वळण देऊ शकतात, अशी शक्यता व्यक्त होत असतानाच न्यायालयाच्या या निर्णयामुळे आता उमेदवारांना आणि राज्य सरकारलाही मोठा दिलासा मिळला आहे.

अग्ीकांड : मृत्यूसंख्या ९४ वर

■ वृत्तसंस्था, हाँगकाँग, दि. २८ :

हाँगकाँगमधील 'ताई पो' जिल्ह्यातील निवासी संकुलात बुधवारी लागलेल्या आगीत आतापर्यंत ९४ लोकांचा मृत्यू झाला आहे, तर २८० हून अधिक लोक बेपत्ता आहेत. या दुर्घटनेत ७६ लोक जखमी झाले आहेत, त्यापैकी अनेकांची प्रकृती गंभीर आहे. अधिकाऱ्यांचे म्हणणे आहे की मृतांचा आकडा वाढू शकतो.

सरकारने या दुर्घटनेची फौजदारी चौकशी सुरू केली आहे. या प्रकरणी पोलिसांनी कंत्राटदारासह तीन जणांना अटकही केली आहे. त्यांनी नियमांनुसार सामग्रीचा वापर केला नाही, ज्यामुळे हा अपघात झाला, असा आरोप आहे. संकुलात जुलै २०२४ पासून बांधकाम सुरू होते. अधिकाऱ्यांचे म्हणणे आहे की स्टावरोफोमसारख्या ज्वलनशील सामग्रीमुळे आणि बाहेर लावलेल्या जाळीमुळे आग वेगाने पसरली. याच कारणामुळे फ्लॅट्स आणि कॉरिडॉरमध्ये आग पसरली. इमारतीमधील इतर रहिवाशांना शिबिरात ठेवण्यात आले आहे.

श्रीलंकेत चक्रवात: ४६ ठार

■ वृत्तसंस्था, रायसेन, दि. २८ :

शुक्रवारी श्रीलंकेत वादळ दिट्ट्यामुळे झालेल्या मुसळधार पावसाने कहर केला. ४६ लोकांचा मृत्यू झाला आणि २३ जण बेपत्ता आहेत. अधिकाऱ्यांनी

इशारा दिला आहे की येत्या काही तासांमध्ये वादळ तीव्र होऊ शकते. वादळ आता भारतातील किनारपट्टीच्या राज्यांकडे सरकत आहे.

या चक्रीवादळामुळे श्रीलंकेत मोठे नुकसान झाले आहे. श्रीलंकेच्या आपत्ती व्यवस्थापन केंद्राने (डीएमसी) सांगितले की, मध्य चहा उत्पादक बदुल्ला जिल्ह्यात रात्री झालेल्या भूस्खलनात अनेक घरे वाहून गेली.

पंतप्रधान मोदींनी चक्रीवादळामुळे श्रीलंकेत झालेल्या जीवित आणि मालमत्तेच्या नुकसानीबद्दल दु:ख व्यक्त केले आणि मदत जाहीर केली.

आपल्या जवळच्या सागरी शेजारी देशासोबत एकता दर्शवत, भारताने ऑपरेशन सागर बंधू अंतर्गत मदत साहित्य आणि आवश्यक अन्य मदत तात्काळ पाठवली आहे. आम्ही आणखी मदत करण्यास तयार आहोत. भारताच्या 'नेबरहूड फस्ट' धोरण आणि 'महासागर' या दृष्टिकोनानुसार, गरजेच्या वेळी भारत श्रीलंकेच्या पाठीशी खंबीरपणे उभा असल्याचेही प्रधानमंत्री मोदी म्हणाले.

शांती आणि सत्याच्या स्थापनेसाठी अत्याचारींचा अंत आवश्यक : मोदी

■ वृत्तसंस्था, उडुपि, दि. २८ :

पंतप्रधान नरेंद्र मोदी यांनी शुक्रवारी कर्नाटकातील उडुपी येथील श्रीकृष्ण मठात आयोजित एका सार्वजनिक सभेत शांती आणि सुरक्षा यावर भर दिला. शांती आणि सत्याच्या स्थापनेसाठी अत्याचारींचा अंत आवश्यक आहे, असे ते म्हणाले.

पंतप्रधान मोदींनी भगवद्गीतेतील उपदेशांचा संदर्भ देत सांगितले की, युद्धभूमीवर दिलेला गीतेचा संदेश आजही व्यावहारिक आहे आणि देशाच्या सुरक्षा धोरणासाठी मार्गदर्शक ठरतो. त्यांनी लाखो लोकांसमवेत गीतेच्या पुरुषोत्तम अध्यायाचा पारावण केला आणि गीतेतील शिकवणीनुसार देशाचे औद्योगिक आणि सार्वजनिक क्षेत्र सुरक्षित

करण्यासाठी 'मिशन सुदर्शन चक्र' सुरू करण्याची घोषणा केली.

पंतप्रधानांनी ऑपरेशन सिंदूर आणि पहलगाम दहशतवादी हल्ल्यातील अनुभवांचा संदर्भ देत सांगितले की, पूर्वाच्या सरकारांनी अशा घटनांमध्ये निष्क्रिय राहिले, परंतु आजचा भारत कोणापुढे झुकत नाही आणि नागरिकांचे संरक्षण करणे हे मुख्य कर्तव्य मानतो.

त्यांनी स्पष्ट केले की, गीतेच्या उपदेशातून प्रत्येक युगात योग्य मार्गदर्शन मिळते, आणि याच शिकवणीनुसार 'सबका साथ, सबका विकास,

सर्वजन हिताय, सर्वजन सुखाय' हे धोरण बनवले आहे. पंतप्रधानांनी महिलांच्या सक्षमीकरणवादी भर दिला.

संसदेत महिला आरक्षण विधेयक मंजूर झाल्याचे सांगितले आणि नारी शक्ती वंदन कायद्याच्या आधारे देशातील महिला सुरक्षेसाठी उपाययोजना होणार असल्याचे स्पष्ट केले. तसेच, भगवद्गीतेतील उपदेशातून प्रेरित होऊन जलसंवर्धन, मातृदेवतेच्या नावाने झाड लावणे, गरीबांच्या जीवनात सुधारणा करणे आणि स्वदेशी स्वीकारणे अशा नऊ संकल्पांची घोषणा त्यांनी केली.

दोन अपघातात १३ ठार

■ वृत्तसंस्था, सहारनपूर/लखनऊ, दि. २८ :

उत्तर प्रदेशच्या सहारनपूर आणि लखनऊ येथे झालेल्या दोन वाघवेगळ्या अपघातात १३ जणांचा मृत्यू झाला. सहारनपूरमधील गगलहेरी पोलिस स्टेशन परिसरात शुक्रवारी सकाळी रस्त्याचा भयानक अपघात घडला, ज्यात एकाच कुटुंबातील सात जणांचा मृत्यू झाला. अपघातात महेंद्र सैनी आणि त्यांची पत्नी राणी देवी, मुलगा सदीप (२४), मुलगी जुली (२७), नातू (४), जावई शेखर कुमार (२८), मेहुण्याचा मुलगा विपिन (२०) आणि नातेवाईक राजू सैनी (२७) हे सर्व मृत्युमुखी पडले.

वृत्तानुसार, महेंद्र सैनी हे सय्यद माजरा येथील रहिवासी असून, गुरुवारी रात्री त्यांच्या नातेवाईकाचे निधन झाले होते. शुक्रवारी सकाळी ते आणि त्यांच्या कुटुंबातील सदस्य अंत्यसंस्काराला उपस्थित राहण्यासाठी निघाले होते.

■ महासागर प्रतिनिधी

अमरावती, दि. २७ :

महाराष्ट्राचे सुप्रसिद्ध कवी, हास्यसम्राट, 'मिर्झा एक्सप्रेस' फेम डॉ. मिर्झा रफी अहमद वेग यांचे आज २८ नोव्हेंबर शुक्रवारला सकाळी ६.३० वाजता. दीर्घ आजाराने निधन झाले. मृत्युसमयी ते ६८ वर्षांचे होते.

यवतमाळ जिल्ह्यातील 'नेर तालुक्यातील धनज - (माणिकवाडा)' हे त्यांचे मूळ गाव आहे. सध्या अमरावती येथील वलगाव रोडवरील नवसारी परिसरात 'मिर्झा एक्सप्रेस' या घरात त्यांचे वास्तव्य होते. त्यांच्या पश्चात त्यांची पत्नी फातेमा मिर्झा, अभिवंता मुलगा रमीज, महाजबी व हुमा या दोन सुविध कन्या आहेत. त्यांच्यावर अमरावती येथील ईदगा कब्रस्तानात दुपारी अंत्यसंस्कार करण्यात आले.

विदर्भ साहित्य संमेलनाचे अध्यक्ष राहिलेले डॉ. मिर्झा रफी अहमद वेग आपल्या खुमासदार सादरीकरणासाठी पूर्ण महाराष्ट्रात प्रसिद्ध होते. त्यांचे एकूण २० काव्यसंग्रह असून महाराष्ट्राच्या कानाकोपऱ्यात त्यांनी आपल्या 'मिर्झा एक्सप्रेस' या काव्य मैफिलीचे ६ हजारांवर सादरीकरण केले आहे.

गेल्या काही दिवसांपासून मूर्तपिंडाच्या आजाराने ते त्रस्त होते. त्यांच्यावर अमरावती येथे उपचार सुरू होते. वयाच्या ११ वर्षांपासून त्यांनी कविता लेखनाला सुरुवात केली होती. १७ सप्टेंबर १९५७ च्या त्यांचा जन्म. १९७० पासून त्यांनी मंचावर कविता सादर करायला सुरुवात केली. पुढील ५० वर्षे विदर्भ,मराठावाड्यातील कवी

संमेलनाचे ते केंद्रबिंदू ठरले. वृत्तपत्रातील विविध स्तंभातून त्यांनी लेखनही केले. 'मिर्झाजी कवीन' हा त्यांचा स्तंभ तुफान लोकप्रिय ठरला. त्यांचे २० काव्यसंग्रह असून मिर्झा एक्सप्रेस या नावाने अफलातून किस्से आणि कवितेचा कार्यक्रम प्रसिद्ध होता. शेती, माती, कृषी, शेतकऱ्यांच्या समस्या, ग्रामोण समस्या, सामाजिक समस्या व राजकीय विरोधाभासांवर नर्म विनोदी शैलीमध्ये लिखाण करणे ही त्यांची खास हातोटी होती.

मराठी, वऱ्हाडी भाषेवर त्यांचे प्रचंड प्रेम होते. मोठा माणूस, सातवा महिना, उठ आता राणपत, जांगडबुत्ता अशा कितीतरी कविता त्यांच्या लोकप्रिय झाल्या.

मुसलमान असूनही येते मला मराठी ठोकू नका माई पाठ याच्यासाठी जो जिथे जन्मला तेच त्याची भाषा पऱ्हाटीकून बोंडाचीच करान आशा

अशा शब्दात त्यांचे काव्य लेखन असायचे. धर्मभेदाची अतिशय सोपी त्यांची व्याख्या होती.

हिंदू मुसलमानात काय आहे फरक हा म्हणते हटजा तो म्हणते सरक काथा संग जसा चुना असते पानात हिंदू संग मुसलमान तसा हिंदुस्थानात अशा अनेक रचना त्यांच्या व्यासपीठावरून लोकांच्या कायम स्मरणात आहेत. ते लोककवी होते. संपूर्ण महाराष्ट्रात त्यांचे हजारो चाहते आहेत. त्यांच्या निधनाने वऱ्हाडी भाषेचा स्तंभ ढासळला असून सर्वत्र हळहळ व्यक्त केली जात आहे.

अमरावती

पान 3

दिव्यांग पडताळणीपासून अनेकांची पळवाट

- काही कार्यालयातील लिपीकही संशयाच्या भोवऱ्यात
- दोन दिवस उरले असतानाही अजुनही तपासणी नाही

महासागर | प्रतिनिधी

अमरावती,(दि.28)- राज्य सरकारच्या विविध विभागांमध्ये कार्यरत दिव्यांग कर्मचाऱ्यांच्या दिव्यांगत्वाची पडताळणी करण्याचे आदेश राज्य सरकारने दिले आहेत. पदच्युत आयएएस अधिकारी पूजा खेडकर प्रकरण तसेच अन्य बोगस दिव्यांग कर्मचाऱ्यांच्या तक्रारींच्या पार्श्वभूमीवर प्रशासनाने हा निर्णय घेतला आहे. ही पडताळणी करून घेण्याची 30 नोव्हेंबर 2025 ही अखेरची तारीख असताना अजूनही अनेक बोगस दिव्यांग कर्मचाऱ्यांनी या पडताळणीपासून पळवाट काढली आहे. या बोगस कर्मचाऱ्यांना संबंधित मुख्य कार्यालयातील लिपीकही सहकार्य करित असल्याने दिसत असल्याने ते सुद्धा संशयाच्या भोवऱ्यात सापडले आहे.

दिव्यांग कल्याण विभागचे सचिव तुकाराम मुढे यांनी याबाबत नुकतेच शासनादेश जारी केले आहेत. जिल्हा सामान्य रुग्णालयातून दिव्यांग कर्मचाऱ्यांना आपल्या दिव्यांगत्वाची पडताळणी करणे तसेच त्याबाबतचे प्रमाणपत्र

अश्या कर्मचाऱ्यांची आम्ही तक्रार करु !

विविध विभागामध्ये संवर्ग 1 मध्ये दिव्यांगांची पडताळणी केली जात आहे. 30 नोव्हेंबर रोजी ही पडताळणी करण्याची अखेरची मुदत आहे, परंतु अजूनही काही कर्मचाऱ्यांनी पडताळणी केली नसल्याचे आढळले आहे. अनेकांनी कोरोना काळात दिव्यांगांचे बोगस प्रमाणपत्र मिळविले होते. ज्याचा त्यांनी आपल्या नोकरी व पदोन्नतीकरिता उपयोग करवून घेतला. अश्या कर्मचाऱ्यांवर आम्ही नजर ठेवून आहोत. मुदत निघून जात असतानाही जर हे कर्मचारी पडताळणी करित नसतील तर आम्ही अश्या कर्मचाऱ्यांची तक्रार करु.

सादर करणे बंधनकारक करण्यात आले आहे. यासाठी त्यांना तीन महिन्यांची मुदत दिली आहे.

शासकीय नोकऱ्यांमध्ये दिव्यांग असल्याचे भासवून बनावट कागदपत्रांच्या आधारे अनेक

उमेदवारांनी नोकऱ्या मिळविल्याच्या घटना अलिकडच्या काळात चर्चेत आल्या आहेत. पदच्युत आयएसएस

अधिकारी पूजा खेडकर हिचे प्रकरण उघडकीस आल्यानंतर अशा अनेक तक्रारी दाखल झाल्या होत्या.

-राजेंद्र दक्षिर्ती, जिल्हा अध्यक्ष महा.राज्य अपंग कर्मचारी संघटना, अमरावती.

शिक्षिका पत्नीचा गळा दाबून हत्या करण्याचा प्रयत्न

सासुरवाडीतील पाच जणांविरुद्ध गुन्हा दाखल

महासागर | प्रतिनिधी

अमरावती,(दि.28) - शिरजगाव कसबा पोलीस ठाण्याच्या हद्दीत एका 27 वर्षीय शिक्षिकाेचा गळा दाबून हत्या करण्याचा प्रयत्न झाल्याची धक्कादायक घटना उघडकीस आली आहे. पीडित महिलेने पोलिसांत तक्रार दाखल करताच तत्काळ कारवाई करण्यात आली असून पतीसह सासुरवाडीतील पाच व्यक्तींवर गुन्हा नोंदवण्यात आला आहे.

तक्रारदार महिला उर्दू शाळेत शिक्षिका म्हणून कार्यरत आहे. तिचा पती दारूच्या आहारी गेलेला असून किरकोळ कारणांवरून तो पत्नीशी सतत भांडण, शिवीगाळ आणि मारहाण करीत असल्याचे तिने स्पष्ट केले आहे. काही दिवसांपूर्वी घरगुती वादाच्या पार्श्वभूमीवर सासुरवाडीतील पाच जणांनीही तिच्यावर शिवीगाळ करत मारहाण केली होती. याच

वादातून संतापलेल्या पतीने शिक्षिकेचा गळा दाबून तिची हत्या करण्याचा प्रयत्न केल्याचे तक्रारीत नमूद आहे. अचानक झालेल्या या हल्ल्यात महिलेचा श्वास गुदमरू लागल्याने ती गंभीर अवस्थेतून थोडक्यात बचावली. दोघकाळ चाललेल्या अत्याचारांमुळे त्रस्त झालेली महिला अखेर पोलिसांकडे धावून आली. शिरजगाव कसबा पोलिसांनी पतीसह पाच सासुरवाडीतील व्यक्तींविरुद्ध संबंधित कलमांनुसार गुन्हा नोंदवून पुढील तपास सुरू केला आहे.

डॉ. मिर्झा रफी अहमद बेग यांना आदरांजली

महासागर | प्रतिनिधी

अमरावती, (दि. 28) - अमरावती-हास्यकवी डॉ.मिर्झा

सुप्रसिद्ध कवी, हास्यसम्राट आणि मिर्झा एक्स्प्रेस म्हणून ओळखले जाणारे डॉ. मिर्झा रफी अहमद बेग यांचे निधन अत्यंत दुःखद आहे. त्यांच्या जाण्याने विनोदी लोककवी, सामाजिक भान असलेले लेखक आणि वृह्हाडी संस्कृतीचे समर्थ प्रवक्ते आणण गमावले. 20 पेक्षा अधिक काव्यसंग्रह, हजारो मैफिली आणि प्रभावी लेखनातून त्यांनी वृह्हाडी भाषेला राष्ट्रीय ओळख मिळवून दिली. नवीन माध्यमांनाही त्यांनी सहज स्वीकारले. त्यांच्या परिवाराच्या आणि चाहत्यांच्या दुःखात आम्ही सहभागी आहोत. भावपूर्ण श्रद्धांजली.

रफी अहमद बेग यांच्या निधनानंतर विविध नेत्यांनी आपल्या प्रतिक्रिया देत त्यांना आदरांजली व्यक्त केली.

विदभांतील ख्यातनाम कवी डॉ. मिर्झा रफी अहमद बेग यांच्या निधनाने हास्यव्यंग कवी संमेलनातील एक महत्त्वाचा दुवा तुटला आहे. हसता हसता समाजप्रबोधन करणे हे त्यांचे खरे कसब होते. त्यांचा जगंढबुत्ता हा शब्द विनोदी मंचांवर लोकप्रिय होता.68 वर्षांच्या वयात त्यांनी हास्यमैफिलींना निरोप दिला. जवळपास 20 कवितासंग्रह त्यांच्या प्रतिभेची साक्ष देतात. महाराष्ट्राच्या कानाकोपऱ्यात त्यांचे चाहते आहेत. हलक्या-फुलक्या साहित्याद्वारे जनमानसाला प्रफुल्लित करण्याचे सामर्थ्य त्यांच्या लिखाणात होते. त्यांच्या जाण्याने मराठी साहित्यविश्वाचे मोठे नुकसान झाले आहे.त्यांच्या कुटुंबियांना धीर मिळावा, अशी प्रार्थना करून मी त्यांना श्रद्धांजली अर्पण करतो.

अजित पवार, उपमुख्यमंत्री

देवेंद्र फडणवीस, मुख्यमंत्री

वीज बिलाच्या थकबाकीसाठी आता थेट मीटर काढण्याची कारवाई

कामात हयगय करणारे कर्मचारीही रडारवर

महासागर | प्रतिनिधी

अमरावती, (दि.28)- महावितरणच्या वीज बिल वसूलीला अपेक्षीत प्रतिसाद मिळत नसल्याने, महावितरण एक्शन मोडवर आले असून वीज बिल थकविणार्या वीज ग्राहकांचे थेट मिटर काढून आणण्याचे आदेश देण्यात आले आहेत. खंडित वीज पुरवठा सुरू करण्यासाठी वीजबिलाच्या एकूण थकबाकीसह चालू वीजबिल आणि पुनर्जोडणी शुल्क भरावे लागणार आहे. याशिवाय या ग्राहकांना नविन टिओडी मीटर बसविण्यात येणार

आहे. जिल्ह्यात वर्गवारीतील लघुदाब घरगुती,

व्यावसायिक, औद्योगिक, पथदिवे ,पाणी पुरवठा आणि इतर वर्गवारीतील वीज ग्राहकांकडून

पाणीपुरवठा, पथदिव्यापोटी कोट्यवधीची थकबाकी जिल्ह्यात अजूनही वीज बिलापोटी 283 कोटी रूपयाची थकबाकी असून यामध्ये घरगुती ग्राहकांकडे 51 कोटी 36 लाख , व्यावसायिक 8 कोटी 47 लाख, औद्योगिक 4 कोटी 71लाख सार्वजनिक पाणिपुरवठा 87 कोटी, पथदिवे 125 कोटी 18 लाख आणि इतर वर्गवारीतील ग्राहकांकडून 6 कोटी 57 लाख रुपये थकीत आहे.

370 कोटी रुपये वसूल होणे अपेक्षीत असताना, महिन्याचे शेवटचे दोन दिवस बाकी आहे ,परंतु चालू महिन्याचे वीज बिलही 95 कोटीपैकी फक्त 79 कोटी रूपयाची वसूली झाली आहे. त्यामुळे महावितरणने एक्शन मोडवर वीजबिल वसूली सुरू केले आहे. वीजबिल भरले नाही ,तर ग्राहकांना अंधारात रहावे

लागणार आहे. शंभर टक्के वीजबिलाच्या वसूलीशिवाय महावितरणला गत्यंतर नाही,मुख्य अभियंता अशोक साळुंके यांनी जे अधिकारी ,कर्मचारी उद्दीष्टानुसार काम करत नसेल,आणि कामात हयगय किंवा कामचुकरपणा करत असेल तर त्यांच्यावर कारवाई करण्याच्या स्पष्ट सूचना दिल्या आहेत.

सासू-ननंदेच्या छळाला कंटाळून विवाहितेचा आत्महत्येचा प्रयत्न

महासागर प्रतिनिधी

अमरावती,(दि.28) - गाडगेनगर पोलिस ठाण्याच्या हद्दीत येणार्या संतोषी नगर येथे सासू आणि ननंद यांच्या सततच्या छळाला कंटाळून एका विवाहितेने गळफास घेऊन आत्महत्येचा प्रयत्न केल्याची घटना 27 नोव्हेंबर रोजी घडली. पीडितेच्या तक्रारीवरून पोलिसांनी सासू आणि ननंदेवर गुन्हा दाखल करून तपास सुरू केला आहे. मिळालेल्या माहितीनुसार, तक्रारदार विवाहितेच्या पतीचा वाढदिवस 26 नोव्हेंबर रोजी होता. या निमित्ताने दाम्पत्यासह कुटुंबीय हॉटेलमध्ये जेवणाला गेले होते. त्यावेळी दाम्पत्याने हॉटेलबाहेर काही फोटो काढण्यासाठी थोडा वेळ चालवला. त्यानंतर सर्वजण घरी परतले. दरम्यान, सासू आणि ननंद आधीच घरात पोहोचल्या होत्या. विवाहितेचे पतीसोबत बाहेर जास्त वेळ का लागला, असा सवाल करत सासू आणि

ननंद यांनी तिला उलटसुलट बोलण्यास सुरुवात केली. दुसऱ्या दिवशी म्हणजे 27 नोव्हेंबरलाही दोघांचा राग, टोमणे आणि कडवट भाषेत बोलणे सुरूच होते. इतकेच नव्हे तर त्यांनी तक्रारदाराच्या माहेरच्याबद्दलही अश्लील भाषेत बोलल्याचे समोर आले आहे. या सततच्या मानसिक छळाला कंटाळून विवाहितेने घरातील मुलीच्या पाळण्याची दोरी वापरून गळफास घेण्याचा प्रयत्न केला. मात्र घराबाहेरून आवाज ऐकून तिच्या पतीला आणि शेजाऱ्यांना संशय आला. त्यांनी तत्काळ दार तोडून आत प्रवेश करत तिचा जीव वाचवला. तत्काळ तिला खासगी रुग्णालयात दाखल करण्यात आले असून तिच्यावर उपचार सुरू आहेत. घटनेची माहिती मिळताच गाडगेनगर पोलिसांनी घटनास्थळाची पाहणी करून सासू आणि ननंद यांच्या विरोधात संबंधित कलमांन्वये गुन्हा नोंदविला आहे.

शासकीय कर्मचाऱ्याशी वाद : दोघांना 1 वर्षाची शिक्षा

महावितरण कर्मचाऱ्यावर हल्ल्याप्रकरणी कारवाई

जिल्हा व सत्र न्यायाधीशांचा निर्णय

महासागर | प्रतिनिधी

अमरावती,(दि.28) - महावितरणच्या कर्मचाऱ्यांवर हल्ला करून सरकारी कामात अडथळा निर्माण केल्याप्रकरणी दोघा आरोपींना एक वर्ष सक्त कारावासाची शिक्षा ठोठवण्यात आली आहे. हा निर्णय अमरावतीचे जिल्हा व सत्र न्यायाधीश-2 एस. जे. भट्टाचार्य यांच्या न्यायालयात 28 नोव्हेंबर रोजी घोषित करण्यात आला.

शिक्षा ठोठवण्यात आलेले आरोपी आकाश गजानन ठाकरे (24) आणि अंकुश जगनराव ठाकरे (31), दोघेही सोनगाव, चांदूर रेल्वे (अमरावती) येथील रहिवासी आहेत. ही घटना 26 फेब्रुवारी 2021 रोजी घडली होती. महावितरणचे कर्मचारी प्रवीण

गोविंदराव पडोलकर आणि त्यांच्या सहकाऱ्यांनी वीजबिल न भरणाऱ्या ग्राहकांचे कनेक्शन तोडण्यासाठी त्या दिवशी सोनगाव येथे भेट दिली. यावेळी आरोपी आकाश ठाकरे, अंकुश ठाकरे आणि संदीप मेठे यांनी सरकारी कामात अडथळा आणत कर्मचाऱ्यांशी वाद घातला. आरोपींनी गुप्ती दाखवून धमकावण्याचा प्रयत्न केला तसेच कर्मचाऱ्यांना ढकलणे, धक्काबुक्ती करणे अशी कृत्ये केली. याचवेळी आरोपी आकाश ठाकरे यांनी कर्मचारी अमोल काळे यांच्यावर ‘रॅप्टर’ने हल्ला करून त्यांना जखमी केले.

घटनेनंतर प्रवीण पडोलकर

नागपूरहून एमडी पुरवठादार मुख्य आरोपी अटक

महासागर | प्रतिनिधी

अमरावती,(दि.28) - अमरावती शहरासह विदर्भातील विविध ठिकाणी एमडी ड्रग्सचा पुरवठा करणारा मुख्य आरोपी अखेर गुन्हे शाखेच्या जाळ्यात अडकला आहे. नागपूरमध्ये लपून बसलेल्या शेख शाहीद शेख कासिम (वय 35, रा. राजीव गांधी नगर, नागपूर) याला गुरुवारी रात्री अटक करण्यात आली. यापूर्वीही या प्रकरणातील एक पुरवठादार नागपूरमध्ये पकडला गेला होता.

गाडगेनगर परिसरातील पांढरी हनुमान मंदिराजवळ 15 ऑक्टोबर रोजी एमडी ड्रग्स विक्रीसाठी थांबलेल्या अब्दुल रजिफ अब्दुल ताहीर (वय 32, रा. अलहिलाल कॉलनी, अमरावती) याला गुन्हे शाखेने रोंगथा पकडले होते. त्याच्याकडून 56 ग्रॅम एमडी जप्त करण्यात आली होती, ज्याची किंमत सुमारे 5 लाख 80 हजार रुपये होती.

अब्दुल राजिफच्या

चौकशीतून आणखी एका पुरवठादाराचे नाव समोर आले होते. त्यानुसार, गुन्हे शाखेने 17 ऑक्टोबर रोजी नागपूरच्या टेका नाका, नवी वस्ती येथून फैयाज अल्लाफ अहमद कुंरेशी (वय 29) याला अटक केली. फैयाजकडून मिळालेल्या माहितीनुसार या रॅकेटचा मुख्य पुरवठादार शेख शाहीद असल्याचे उघड झाले. मात्र, तो सतत ठिकाण बदलून पोलिसांना चकवा देत होता. गोपनीय माहितीच्या आधारे गुरुवारी रात्री शेख शाहीद नागपूरमध्ये असल्याचे समजताच गुन्हे शाखेच्या पथकाने तातडीने कारवाई केली आणि त्याला अटक केली. शुक्रवारी न्यायालयात हजर केल्यानंतर त्याला 30 नोव्हेंबरपर्यंत पोलिस कोठडी सुनावण्यात आली. एमडी ड्रग्सच्या या रॅकेटमध्ये आणखी काही आरोपींचा समावेश असल्याची शक्यता गुन्हे शाखेने व्यक्त केली असून तपास सुरू आहे.

287 फिंटल सरकारी तांदुळाचा काळाबाजार

महासागर | प्रतिनिधी

अमरावती, (दि. 28) सरकारी रेशन दुकानांसाठी असलेला 287 फिंटल तांदूळ बेकायदेशीररीत्या साठवून त्याची काळाबाजारात तस्करी केल्याचे उघडकीस आले आहे. या तांदुळ्य़ाची किंमत सुमारे लाखो रुपयात असून, पुरवठा विभागाच्या तक्रारीवरून नांदगाव पेठ पोलिसांनी 3 जणांविरुद्ध गुन्हा दाखल केला आहे. गुन्हा दाखल झालेल्या आरोपींची नावे मोहम्मद जुबैर शेख अब्दुल्ला (रा. जामजमनगर, शेगाव, बुलढाणा), महेश पारगवाल (52) टूकचालक (रा. बालाघाट, मध्य प्रदेश) व लोकचंद तिलकचंद बनोटे (रा. बालाघाट) अशी आहे. 19 नोव्हेंबर रोजी पहाटे पोलिसांनी नागपूरकडे जाणारा एक ट्रक संशयावरून थांबवला. ट्रकमध्ये मोठ्या प्रमाणात तांदूळ

3 जणांविरुद्ध गुन्हा दाखल

आढळल्याने पोलिसांनी वाहनचालकांकडे कागदपत्रांबाबत चौकशी केली. त्यांनी तांदूळ शेगाव येथील सहारा ट्रेडिंग कंपनीतून घेत गोंदियाला नेत असल्याचा दावा केला. मात्र त्यांनी सादर केलेली कागदपत्रे

समाधानकारक नसल्याने पोलिसांनी याची माहिती पुरवठा विभागाला दिली. पुरवठा विभागाने सहारा ट्रेडिंग कंपनीशी संपर्क साधून माहिती मागितली, पण त्यांच्याकडून योग्य

माहिती मिळाली नाही. यानंतर 24 नोव्हेंबर रोजी पुरवठा विभागाने प्रत्यक्ष तपासणी केली असता, हा तांदूळ सरकारी रेशन योजनेतील असल्याचे स्पष्ट झाले. तपासानंतर पुरवठा अधिकार्यांनी नांदगाव पेठ पोलिसांकडे तक्रार नोंदवली. त्यानुसार पोलिसांनी मंगळवारी रात्री उशिरा तिथीविरुद्ध गुन्हा दाखल करून तपास सुरू केला आहे.

रोही आडवा आल्याने भीषण अपघात

एकाचा जागीच मृत्यू; दोघे गंभीर जखमी

महासागर | प्रतिनिधी

चांदूर बाजार, (दि.28)- खामगाव येथे नोतेवाईकांच्या लग्नसमारंभाला जाऊन परत येत असलेल्या कुटुंबावर दुर्दैवी संकट कोसळले. करजगाव बसस्टॉपजवळ गुरुवार, दि. 27 रोजी सायंकाळी साडेपाच वाजता झालेल्या भीषण अपघातात राजेश बावनेर (वय अंदाजे 42, रा. कुहल देशमुख) यांचा घटनास्थळीच मृत्यू झाला. तर त्यांच्या पत्नीसह एक जण गंभीर जखमी आहेत.

मिळालेल्या माहितीनुसार, मृतक राजेश बावनेर हे पत्नीसमवेत दुचाकीने आपल्या गावाकडे परत येत होते. करजगाव येथे आल्यावर बस मिळत नसल्याने त्यांनी भावेश नावाच्या पुतण्याला दुचाकीसह बोलावले. त्यानंतर तिघेही भावेशच्या दुचाकीवरून कुठ्ठाकडे निघाले. बसस्टॉपपासून काही अंतरावर गेल्यावर अचानक रोही (निलगाव) रस्त्यावर आडवा आला. समोर आलेल्या प्राण्याला वाचविण्याच्या प्रयत्नात दुचाकीचे नियंत्रण बिघडले. त्यात रस्ता बांधकामाचे काम सुरू असल्याने अपघाताची तीव्रता

अधिक वाढली. धडक एवढी जोरदार होती की राजेश बावनेर यांचा जागीच मृत्यू झाल्याचे समजते. या मार्गावर रस्त्याची योग्य देखभाल नसून, पाणी न टाकल्याने मोठ्या प्रमाणात धूळ उडते. परिणामी अशा अपघातांची शक्यता वाढत असल्याचे स्थानिकांचे म्हणणे आहे. अपघातात राजेश यांची पत्नी आणि पुतण्या गंभीर जखमी झाले. त्यांना तातडीने परतवाडा येथील रुग्णालयात हलवण्यात आले. मात्र डॉक्टरांनी तपासणीअंती राजेश यांना मृत घोषित केले. दोघांवरही उपचार सुरू आहेत. दरम्यान, करजगावहूनपरतवाडा मार्गावर रात्रीच्या वेळी वन्य प्राणी रस्त्यावर येण्याच्या घटना वाढल्या आहेत. त्यामुळे अपघातांची पुनरावृत्ती होत असून स्थानिक नागरिकांनी या मार्गावर प्रकाशयोजना करण्याची मागणी केली आहे. या हद्दयद्रावक घटनेने परिसरात शोककळा पसरली आहे.

ठक्कर बाप्पा : समाजसुधारणेचे मानवतावादी रूप

घालवला. परंतु १९१४ च्या सुमारास ब्रिटिशांच्या अंतर्गत कार्यरत असताना त्यांनी प्रथमच आदिवासी भागात काम केले आणि त्या समाजातील दारिद्र्य, अशिक्षितपणा, व्यसनाधीनता, अंधश्रद्धा आणि सामाजिक बहिष्काराचे परिणाम अतिशय जवळून पाहिले.

ही निरीक्षणे पुढे त्यांच्या जीवनातील धर्मवळण बनली. गांधीजींच्या मार्गदर्शनाखाली आणि प्रेरणेखाली त्यांनी नोकरीचा राजीनामा देत वयाच्या ५० व्या वर्षी संपूर्णपणे समाजकार्याला वाहून घेतलेले जीवन सुरू केले. हीच ठक्कर बाप्पांच्या कार्याची खरी सुरुवात होती.

त्यांनी भारतातील आदिवासी समाजाकडे सुधारणा किंवा मदतीची गरज असलेल्या जमातींसारखे पाहिले नाही, तर त्या समाजाला भारताचे आदिम नागरिक, संस्कृतीचे वावरारी आणि निसर्गाचे जिवंत शिलेदार म्हणून मान्यता दिली. त्यांच्या कार्याची मुळे सामाजिक न्याय, समता, अहिंसा आणि मानवी प्रतिष्ठेच्या तत्वांमध्ये खोलवर रोवली गेली होती.

ते म्हणत ज्या समाजाला आपण मदत करत आहोत, तो गरिब आहे म्हणून नव्हे, तर त्याच्यात प्रचंड सांस्कृतिक वारसा आहे म्हणून त्याला साथ देणे आवश्यक आहे.

ठक्कर बाप्पांनी मानवसेवेला कोणतेही

राजकारणाचे स्वरूप दिले नाही. देशभरात त्यांनी ४०० हून अधिक संस्था, शाळा, गुरुकुल, पुनर्वसन केंद्रे, वसतिगृहे आणि आश्रमशाळा उभारल्या.

सुरुवातीला गुजरात, नंतर महाराष्ट्र, आदिवासी बहुल विदर्भ, मध्यप्रदेश, छत्तीसगड, राजस्थान आणि उत्तर भारतात त्यांनी कामाचा व्यापक विस्तार नेला. भारतातील भटक्या आणि विमुक्त जमाती त्या काळी British Criminal Tribes Act-1871 अंतर्गत जन्मजात गुन्हेगार म्हणून घोषित होत्या.

हे अन्यायकारक कायदे आणि सामाजिक बहिष्कार ठक्कर बाप्पांना अमानुष वाटत होते. त्यांनी या समाजाच्या पुनर्वसनासाठी मोठ्या प्रमाणात मोहीम राबविली. पुनर्वसनशिविरे, शिक्षण, आरोग्यसेवा, शेतप्रशिक्षण आणि स्वावलंबनासाठी उद्योगप्रशिक्षण उपलब्ध करून दिले.

आदिवासी भागातील महिलांची स्थिती अत्यंत दयनीय होती. त्या शिक्षणापासून, आरोग्यसेवेपासून आणि सामाजिक समानतेपासून वंचित होत्या. ठक्कर बाप्पांनी महिला सक्षमीकरणासाठी विशेष

THAKKAR BAPA
1869-1951

प्रयत्न केले.

त्यांना वाटत होते की समाज बदलायचा असेल तर महिला आणि मुलांचे शिक्षण अत्यावश्यक आहे. म्हणून त्यांनी मुलींसाठी स्वतंत्र आश्रमशाळा सुरू केल्या. ग्रामीण भागातील पारंपरिक जन्ममृत्यू विधी, मातृआरोग्य, अपोषण,

व्यसनाधीनता आणि रोगप्रतिबंधक उपाययोजनांना त्यांनी प्रोत्साहन दिले.

ठक्कर बाप्पांचे कार्य केवळ शिक्षणापुरते मर्यादित नव्हते. त्यांनी आदिवासी भागात जलसंधारण, सिंचन, शेतसुधारणा, हस्तकला, विणकाम, बागायती, पशुपालन आणि उद्योगक्षेत्रात देखील कार्य केले. त्यांच्या कार्यातून जन्माला आलेल्या उद्योग केंद्रांनी अनेक आदिवासी कुटुंबांना स्वावलंबन दिले. त्यांच्या दृष्टीने सेवा म्हणजे केवळ दान नव्हे तर सक्षमीकरण, आत्मनिर्भरता आणि स्वाभिमान निर्माण करणे हा उद्देश होता.

ते म्हणत: ज्याला आपण मदत देतो, त्याच्या आत्मसन्मानाची राख राखली पाहिजे, मशाल देणे हे भिक मागण्यापेक्षा श्रेष्ठ आहे.

त्यांनी सुरू केलेला भिल सेवा मंडळ, भील सेवा संघ, तसेच नंतर

स्थापन झालेले ठक्कर बाप्पा आदिवासी विकास महामंडळ यासारख्या उपक्रमांनी आदिवासी समाजात नवचैतन्य निर्माण केले. त्यांच्या कायामुळे आदिवासी समाजाच्या शिक्षणात वाढ, आरोग्यात सुधारणा, अंधश्रद्धेपासून मुक्ती, कायदेशीर हक्काविषयी जागरूकता आणि आर्थिक विकास शक्य झाला.

भारताच्या स्वातंत्र्यलढ्यातही त्यांनी अप्रत्यक्षपणे योगदान दिले. गांधीजींच्या असहकार आंदोलनात सहभागी होतांना त्यांचे सामाजिक कार्यच सत्याग्रहाचे रूप घेतले. गांधीजी म्हणाले होते: जर मी

स्वतःला गांधी मानत असेन तर ठक्कर बाप्पा हे प्रत्यक्ष गांधी आहेत.

१९५१ साली ठक्कर बाप्पा यांच्या निधनानंतरही त्यांचे कार्य थांबले नाही. त्यांनी निर्माण केलेल्या चळवळी, संस्थात्मक पायाभूत रचना आणि विचारधारा आजही सरकारी पातळीवर आणि स्वयंसेवी क्षेत्रात मार्गदर्शक ठरतात.

आज हजारो आश्रमशाळा, विद्यार्थी वसतिगृहे, आदिवासी विकास महामंडळे आणि

शासकीय धोरणे त्यांच्या विचारांनी प्रभावित होऊन कार्यरत आहेत.

ठक्कर बाप्पांचे जीवन आपल्याला स्मरण करून देते की समाजातील दुर्लक्षितांसाठी काम करणे म्हणजे केवळ दानधर्म नव्हे, तर समतेची आणि मानवतेची उभारणी करणे होय. त्यांच्या कार्यातून हे सिद्ध झाले की नियोजनबद्ध सेवा, मानवी दृष्टीकोन, सन्मानाधारित सुधारणा आणि लोकशाही मूल्ये या आधारे सामाजिक बदल साधता येऊ शकतो. आज जेव्हा समाज पुन्हा जात, धर्म, आर्थिक विषमता, अंधश्रद्धा आणि असमानतेच्या आव्हानाला सामोरे जात आहे, तेव्हा ठक्कर बाप्पांचे कार्य अधिक अर्थपूर्ण वाटते.

त्यांची जयंती म्हणजे केवळ स्मरणाचा दिवस नसून मानवता, समर्पण, त्याग आणि सामाजिक बांधिलकीची प्रेरणादिवस आहे. ठक्कर बाप्पांना खरी श्रद्धांजली म्हणजे त्यांच्या सुरू केलेल्या कार्याचा वारसा पुढे नेणे, आदिवासी समाजाला केवळ शासकीय लाभांच्या चौकटीत न ठेवता त्यांना विकासाच्या मुख्य प्रवाहात सहभागी करणे आणि त्यांच्या संस्कृतीला सन्मानाने स्थान देणे. आज त्यांच्या जयंतीनिमित्त आपण त्यांच्या विचारांचा पुनरुच्चार केला पाहिजे, मानवतेपेक्षा मोठा धर्म नाही, आणि सेवेशिवाय मानवता अपूर्ण आहे.

विद्यार्थी आश्रमशाळा, आदिवासी विकास महामंडळे आणि

वन्हाडरत्न साहित्यिक डॉ. मिर्झा रफी बेग

महाराष्ट्राचे सुप्रसिद्ध साहित्यिक, कवी, मिर्झा एक्सप्रेस फ्रेम, हास्यसम्राट डॉ. मिर्झा रफी अहमद बेग यांच्या निधनाने साहित्य विश्वावर व रसिकांवर शोककळा पसरली. यवतमाळ जिल्ह्यातील नेर परसोपत तालुक्यातील धनज माणिकवाडा हे त्यांचे मूळ गाव होते.

वन्हाडी बोलीभाषेला लोकमंचावर नेणारे मौजवत्या साहित्यिकांपैकी डॉ. मिर्झा बेग हे अग्रणी होत. अस्सल वन्हाडी बोलीतून खुमासदार सादरीकरण करणाऱ्या शैली हेच त्यांचे वैशिष्ट्य होय.

किशोरास्थेत डॉ.बेग काव्य लेखनाकडे वळलेत. साधारणतः सत्तरका दशकात आपल्या वन्हाडी काव्यरचना लोकमंचावर त्यांनी सादर करण्यास प्रारंभ केला.

डॉ. बेग यांनी प्रारंभी महाराष्ट्रातील अग्रणी वर्तमानपत्रात काव्य लेखनास प्रारंभ केला. 'मिर्झाजी कहीन' 'हाय राणी' 'जांगळबुता' 'मिर्झा एक्सप्रेस' या शीर्षकांखाली ते वन्हाडी बोली भाषेतून स्तंभलेखन करायचे. हे स्तंभलेखन तुफान लोकप्रिय ठरले.

देशाच्या राजधानी दिल्लीपासून, तर आर्थिक राजधानी मुंबईपर्यंत; आपल्या मायबोली वन्हाडी भाषेतून काव्यरचना करून लोकमंचावर सादर करण्याच्या तऱ्हेने ते गल्लीपासून दिल्लीपर्यंत सुप्रसिद्ध झालेत.

'जांगळबुता' या वन्हाडी शब्दाचे जनक म्हणून त्यांना बघितले जाते. ग्रामीण भागातील समस्या, सामाजिक विषमता, बेरोजगारी, शेतकरी - शेेतमजुरांच्या व्यथा, शेती, माती, संस्कृती आणि समाजजामृती हा त्यांच्या काव्य लेखनाचा केंद्रबिंदू होता.

विनोदी शैलीतून काव्य लेखनासोबतच त्यांचे काव्य

मार्मिक, तार्किक आणि अंतर्मुख करणारे होते. त्यांनी आपणावते विषयहून अधिक काव्यसंग्रह प्रसिद्ध झाले आहेत. 'इरवा' हा त्यांचा पहिला काव्यसंग्रह होय. सगुना, मुगुट त्यांचे काव्यसंग्रह होय. तर गौंदन हा काव्यसंग्रह प्रकाशनाच्या वाटेवर होता.

'मिर्झा एक्सप्रेस' या नावाने वर्तमानपत्रात वन्हाडी लेखन करून सदर लिहायचे. या सदराच्या लोकप्रियते नंतर लोकमंचावर 'मिर्झा एक्सप्रेस' या एकपात्री विनोदी प्रयोग सादर करत असत. महाराष्ट्रात सहा हजारांहून अधिक या प्रयोगांचे सादरीकरण झाले आहेत. या एकपात्री प्रयोगाने वन्हाडात ते 'मिर्झा एक्सप्रेस' म्हणून ओळखले जातात.

सातवा महिना.. उठ आता गणपत.. आणि जांगळबुता यासारख्या त्यांच्या वन्हाडी काव्यरचनेला रसिकांकडून उत्तम प्रतिसाद मिळत होता आणि त्या रचना लोकप्रिय ठरल्या. महाराष्ट्रातील साहित्यविश्वात त्यांनी अनेक मानाचे स्थान भूषविले आहे. ६४ व्या विदर्भ साहित्य संमेलनाचे अध्यक्षही ते राहिले.

पंधरा वर्षांपूर्वी 'झी मराठी' दूरचित्रवाणीवर हास्यसम्राट हा विनोदी प्रायोजित कार्यक्रम प्रसारित व्हायचा. त्यात ते झळकले आणि संपूर्ण महाराष्ट्रात डॉ. मिर्झा बेग 'हास्यसम्राट' म्हणून प्रसिद्धीच्या झोतात आले.

अनेक दशके महाराष्ट्रातील जनतेला काव्यकलेच्या माध्यमातून खळखळून हसविणाऱ्या हरहनुनरी साहित्यिक वन्हाडरत्न डॉ.बेग यांना काळाने हिरावून घेतले. त्यांना भावपूर्ण आदरांजली..!

शशिकांत मधुकर तोटे
दाख्दा, जि. यवतमाळ
११३०८३५४५८

'जांगळबुता' या वन्हाडी शब्दाचे जनक म्हणून त्यांना बघितले जाते. ग्रामीण भागातील समस्या, सामाजिक विषमता, बेरोजगारी, शेतकरी - शेेतमजुरांच्या व्यथा, शेती, माती, संस्कृती आणि समाजजामृती हा त्यांच्या काव्य लेखनाचा केंद्रबिंदू होता.

विनोदी शैलीतून काव्य लेखनासोबतच त्यांचे काव्य

मार्गशीर्ष पौर्णिमेच्या दिवशी मृग नक्षत्रावर सायंकाळी दत्ताचा जन्म झाला, म्हणून त्या दिवशी दत्ताचा जन्मोत्सव सर्व दत्तक्षेत्रांत साजरा होत असतो.

या उत्सवापूर्वी सात दिवस गुरुचरित्राचे पारायण करण्याचा प्रथा आहे. यालाच गुरुचरित्रसप्ताह असे म्हणतात. भगवान दत्तात्रेय यांच्याशी संबंधित दत्त संप्रदायाचा महत्त्वाचा ग्रंथ म्हणजे श्री गुरुचरित्र हा होय. दत्त जयंतीपूर्वी सात दिवस दत्त भक्त (पुरुष) या गुरुचरित्र ग्रंथाचे काटेकोर नियम पाळून वाचन करतात.

दत्त जयंतीला या वाचनाचे पारणे करतात. श्री गुरुचरित्र हा श्रीदत्तात्रेयाचे अवतार मानल्या जाणाऱ्या श्रीनृसिंहसरस्वती यांच्याबद्दलचा चरित्रग्रंथ आहे. सरस्वती गंगाधर रचित हा ग्रंथ दत्त संप्रदायाच्या कथा संगणारा आहे.

गुरुचरित्र या ग्रंथात एकूण ५२ अध्याय असून त्यात ७४९१ ओव्या आहेत. मंगलचारण, गुरुभक्ती आणि गुरुप्रसाद हे या ग्रंथाचे प्रमुख विषय आहेत. व्यक्तीपेक्षा गुरु या पदाला आणि गुरु-शिष्य या नात्याला गुरुचरित्रात महत्त्व दिलेले आढळते. अवतरणिका असे विषय या ग्रंथामध्ये आहेत. गुरुची कृपा प्राप्त करणे, ऐहिक आणि पारमार्थिक जीवनातील यश मिळविणे याचे मार्गदर्शन करणारा हा ग्रंथ आहे. श्रीपाद श्रीवल्लभ आणि नृसिंह सरस्वती ही दोघेही दत्तात्रेय यांचा अवतार मानले गेले आहेत.त्यामुळे त्यांच्या विषयी या ग्रंथात विशेष वर्णन आलेले दिसून येते.

गुरुचरित्र सप्ताह

विश्व व्रत- वैकल्ये, तीर्थक्षेत्र आणि यात्रा यांची वर्णने,यात सांगितले आहेत. त्या जोडीने अश्वस्थ, औदुंबर, भस्म इ. दत्त संप्रदायाशी संबंधित महत्त्वाच्या संकल्पना यात विशद केल्या आहेत, त्यांचे महत्त्व सांगितले गेले आहे. अंगाला भस्म विलेपन कसे करावे, शिवपूजा कशी करावी याचेही मार्गदर्शन ग्रंथात केलेले आहे. महिलांसाठी पातिव्रत्य आणि आतिथ्य म्हणजे अतिथी सत्कार याचे महत्त्व या ग्रंथाने विशद करून सांगितले आहे.

गुरुचरित्र या ग्रंथाचे पारायण हा दत्त संप्रदायातील महत्त्वाचा घटक मानला जातो. दररोज सकाळी स्नान करून संकल्प करावा. यासाठी कायम एकच आसन वापरावे. पारायण करणाऱ्या व्यक्तीने सात्त्विक आहार घ्यावा. दिवसभर नामस्मरण करावे. पारायण काळात घोंगडी पसरून जमिनीवर झोपावे. पारायण काळात शरीर, मन आणि बुद्धी यांची शुद्धता पाळावी.

दत्त जयंतीच्या दिवशी दत्ताची मनोभावे पूजा आणि नामजप केल्यास दत्त-तत्त्वाचा अधिकाधिक लाभ मिळण्यास मदत होते. श्री दत्त ही पूर्वजांना पुढील गती देणारी देवता आहे. श्री गुरुदेव दत्त । हा दत्ताचा नामजप आणि प्रार्थना अधिकाधिक करावी.दत्ताची भावपूर्ण पूजा आणि आरती करावी. सायंकाळी दत्त स्तोत्राचे पठण करावे,आणि दत्त प्रभुची कृपा संपादन करावी.

■ सौ. वर्षा आवडे नागपूर.

विस्तारवादी चीनची कुरता

आज पर्यंत चीनने बरेच वेळा अशी आगळिक केली आहे. पण आता एका महिलेला बळजबरीने थांबवून त्रास देण्यापर्यंत त्याची मजल गेली आहे. एवढं करून सुद्धा चीनने महिलेने केलेले सर्व आरोप फेटाळले आहेत. याबाबत भारताने चीनला जाब विचारला पाहिजे. परराष्ट्र मंत्रालयाने अरुणाचल प्रदेश भारताचा अविभाज्य भाग आहे, हे सत्य नाकारू शकत नाही असे म्हटले आहे. परंतु एवढ्यावरच न थांबता भारताने चीनच्या वर्तनावर परराष्ट्रमंत्री किंवा पंतप्रधानांनी यावर निर्भीडपणे उत्तर दिले पाहिजे. तरच चीनची मयुरी थांबेल. अन्यथा येथे माझ्या मागल्या असे होईल. चीन पुन्हा पुन्हा कुरापती काढतच राहील.

विस्तारवादी विनी डॅंगनला कायमचा धडा शिकवण्यासाठी त्याचा चेहरा जगासमोर उघडा पाडणे आता आवश्यक झाले आहे.

■ सौ. माधवी पतकी, नागपूर.

गेल्यावर्षी विधानसभा निवडणुकीच्या तोंडावर एकनाथ शिंदे यांच्या नेतृत्वाखालील महायुती सरकारने 'मुख्यमंत्री माझी लाडकी बहीण योजना' धुमधडाक्यात सुरू केली. महायुतीने सुरू केलेली 'लाडकी बहीण योजना' महाराष्ट्रात प्रचंड गाजली.

या योजनेच्या बळावर महायुतीने विधानसभेत घवघवीत यश मिळवत सत्तेच्या चाव्या परत मिळवल्या. सत्ताधाऱ्यांनी याचे श्रेय राज्यातील महिलांना दिले आणि ते खरंही आहे. महायुती सरकारला शासन दरबारी बसवण्यात लाडक्या बहिणीचा खूप मोठा वाटा आहे. महाराष्ट्र सरकारने २८ जून २०२४ रोजी या योजनेला मंजुरी दिली आणि १८ ऑगस्ट २०२४ रोजी ही योजना सुरू केली. परंतु योजनेचे फायदे जुलै २०२४ पासून देण्यास सुरुवात केली.

'मुख्यमंत्री माझी लाडकी बहीण योजना' ही आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल वर्गातील २१ ते ६५ वयोगटातील महिलांना आर्थिक मदत पुरवण्यासाठी सुरू केलेली एक महत्त्वपूर्ण योजना आहे. महिलांचे आर्थिक स्वातंत्र्य वाढवणे आणि सर्वांगीण विकास साधणे म्हणजेच राज्यातील महिलांच्या आर्थिक स्वातंत्र्यासाठी, त्यांच्या आरोग्य आणि पोषणामध्ये सुधारणा करून कुटुंबातील त्यांची निर्णायक भूमिका मजबूत करणे या उद्दिष्टांचा बनाव करून महाराष्ट्र सरकारने २०२४ च्या महाराष्ट्र विधानसभा निवडणुकीच्या काही महिन्यांपूर्वी 'लाडकी बहीण योजना' सुरू केली होती.

महाराष्ट्रातील 'लाडकी बहीण योजना' निवडणुकीपूर्वी

लाडकी बहीण ईकेवायसी एक जबरदस्त स्कॅम

महिलांना भुलवण्यासाठी वापरण्यात आलेले एक षडयंत्र होते. त्याद्वारे १५०० रुपये हप्ता देण्यात आला. मात्र, निवडणुकीनंतर निधीअभावी हप्ते थकायला लागले. योजनेमुळे राज्याची आर्थिक स्थिती विस्कटली. यामुळे इतर खात्यांचा निधी वळवला जाऊ लागला. सरकारच्या या आर्थिक कोडीमुळे लाडक्या बहिणींमध्ये नाराजी पसरली आणि २१०० चा हप्ता तर दुरुच राहिला, पण सध्या काही बहिणींना १५०० काही पत्ता नाही. राज्यावर कर्जाचा डोंगर वाढत राहिला आणि सरकार फक्त आश्वासने देत राहिली. ही 'लाडकी बहीण योजना' फक्त निवडणुकीसाठी वापरलेला एक स्कॅम आहे, असे म्हणायला हरकत नाही.

दुसऱ्या राज्याची संकल्पना उचलून महाराष्ट्रात महायुती सरकारने तत्कालीन मुख्यमंत्री एकनाथ शिंदे यांच्या नेतृत्वात 'लाडकी बहीण योजना' जाहीर केली आणि विधानसभा निवडणुकीच्या काही महिने आधी राज्यभरातील बहिणींना ३ महिन्यांचे प्रत्येकी १५०० प्रमाणे ४५०० खात्यात देऊन

पूर्वार्ध

शब्दस्पर्शी सुनील शिरपुरे
कमळवेल्ली, यवतमाळ.
७०५७९८५४७९

लाडक्या बहिणींच्या मतांची भाऊबीज आपल्या ओंजळीत घेतली. पण हीच 'लाडकी बहीण योजना' पुन्हा निवडून आल्यावर राज्य सरकारला महागात पडू लागली. ज्यामुळे राज्याची आर्थिक स्थिती विस्कटली.

'लाडकी बहीण योजना' ऐन निवडणुकीच्या तोंडावर जाहीर केल्यामुळे सरकारने होता नव्हता निधी वापरला. मात्र, पुन्हा निवडून आल्यावर काय करायचे? याचा विचार बहुधा केला गेला नव्हता. त्यातच पुन्हा सरकार यावे या हेतुने १५०० चा हप्ता थेट २१०० करण्याचे आश्वासन देऊन सरकार मोकळे झाले.

राज्यातील बहिणींनी त्यांच्यावर विश्वास ठेवून त्यांना पुन्हा निवडून दिले. त्यानंतर मात्र महायुती सरकारची पंचायत होऊ लागली. या योजनेसाठी अर्थसंकल्पात तरतूद केलेली नव्हती. मग काय, आर्थिक ताळमेळ बसवण्यासाठी इतर खात्यातील निधी वळवण्याची व पळवण्याची वेळ आली.

राज्यासमोर आर्थिक संकट वाढायला लागले. महसुली उत्पन्नापेक्षा खर्च जास्त आहे. कर्ज व व्याजापोटी मोठी रक्कम खर्च होत आहे. भांडवली खचाने दुसरे कर्ज काढण्याशिवाय पर्याय नाही.

(उर्वरी भाग उद्याच्या अंकात)

मराठा युद्धनिती वापरून आर्थर वेलस्लीने केला नेपोलियनचा पराभव

ब्रिटनच्या इतिहासातील एक अत्यंत चाणाक्ष सेनापती, ब्रिटनचा पंतप्रधान म्हणून वेलस्ली याचे नाव प्रसिद्ध आहे. नेपोलियनसारख्या महान सेनापतीला त्याने वारंवार जेरीस आणले आणि १८१५ च्या वॉटरलूच्या युद्धात त्याचा अंतिम पराभव करून युरोपमधील नेपोलियनची सद्दी संपुष्टात आणली.त्याद्वारे जगाच्या इतिहासाला वेगळे वळण मिळाले.

भारतात वयाच्या २८ व्या वर्षी फेब्रुवारी १७९७ मध्ये कर्नल म्हणून नियुक्त झालेल्या आर्थर वेलस्लीचा प्रवास इंग्लंडचा राजा लॉर्ड आर्थर वेलस्ली पर्यंत कसा झाला आणि या यशाचे गमक काय आहे. या यशापर्यंत पोहोचवण्याचे काम इंग्लंड मराठा युद्धात मराठ्यांनी वापरलेल्या युद्धनीतीचे आहे. ही अभिमानाची बाब आहे.

न चुकता दरवर्षी नोव्हेंबर महिन्यामध्ये १५ ते २० ब्रिटिश नागरिकांचे शिष्टमंडळ भारतात येतात. आर्थर वेलस्लीने केलेल्या युद्धाच्या युद्धभूमीवर जातात. त्यांच्या पूर्वजांना श्रद्धांजली वाहण्यासाठी ब्रिटिश येतात असा समज भारतीयांचा आहे. ती एक बाजू आहे. पण दुसरी बाजू ब्रिटिश शिष्टमंडळातील मार्गदर्शक सेवानिवृत्त मेजर गॉर्डन कॉरिजन यांच्यासोबत याबाबत चर्चा केली असता समजली.

१७९७ मध्ये भारतात कर्नल म्हणून नियुक्त

झालेल्या वेलस्लीने १७९९ मध्ये मैसूरचे टिपू सुलतान यांचा पराभव केल्यानंतर वेलस्लीला मैसूरचा गव्हर्नर करण्यात आले आणि १८०३ मध्ये मराठा युद्धाकरीता मेजर जनरल करण्यात आले. १८०३ ची असाई अडगांव व गावीलगड येथील मराठा सोबतचे युद्ध त्यांच्या जीवनाला कलाटणी देणारे ठरले.

या युद्धात मराठ्यांकडे अत्याधुनिक शस्त्र नसताना कशा पद्धतीने ते लढतात लढण्याची त्यांची पद्धत याचा त्याने बारकाईने अभ्यास केला विशेषत मराठ्यांची गनिमी कावा ही लढण्याची कला त्याने आत्मसात केली अतिशय विपरीत परिस्थितीत कठीण हवामानात रस्ते नसलेल्या कठीण प्रदेशात कसे काम करायचे आणि युद्धभूमीवर सैन्य

कसे राखायचे सोबतच सैन्याला कसे तंदुरुस्त आणि निरोगी ठेवायचे हे त्यांनी आत्मसात केले. सोबतच युद्धादरम्यान मित्र राष्ट्रांची मित्र राजांची सहकार्य कसे करायचे आणि घ्यायचे हे सुद्धा त्यांनी या ठिकाणी आत्मसात केले.

भारतात वेलस्लीने युद्ध करण्याची कला जेथे शिकली ते ठिकाण व तेथील भौगोलिक परिस्थिती व लढण्यासंदर्भाचे आराखडे याचा अभ्यास करण्यासाठी आम्ही भारतात येतो असे सेवानिवृत्त ब्रिटिश सैन्य अधिकारी मेजर गॉर्डन कॉरिजन यांनी शिरसोली येथे शौर्य दिन आयोजनची भूमिका पार पाडणारे अकिंटिकट अनंत गावडे यांच्याशी संवाद साधताना सांगितले.

भारतीय उत्सव प्रिय असतात मराठा शौर्य दिन साजरा करतात मराठा योद्धांना आदरांजली वाहतात. पण यासोबतच मराठ्यांनी युद्ध कसे लढले. त्यांची युद्धनिती कशी होती. या युद्धात गावकऱ्यांचा सहभाग कसा होता. महिला पुरुष खांद्याला खांद्याला कसे युद्ध लढत होते. मराठा योद्ध्यांची कमीत कमी जीवित हानी कशी होईल हे तंत्र कोणते होते याबाबत अभ्यास मराठा शौर्य दिनाच्या निमित्ताने व्हावयास हवा.

पुरुषोत्तम ढोले, अकोला.

रात्री दारादूर झोपल्यावरही दुपारी झोप येते?

दिवसभर जड झाल्यासारखं वाटतं. काय आहेत यामागील कारणं? जर रात्री झोप मोड होत असेल, लघवीसाठी वारंवार उठावं लागत असेल नियमित वेळेत झोप घेत नसाल. झोपेची वेळ पाळल्या जात नसेल.

झोपण्यापूर्वी पोटभर जेवण आणि मद्यपानाची करतात. पण त्याचा काही उपयोग होत नाही. हे हायपरसोमनियाचे लक्षण मानल्या जाते. यामुळे व्यक्तीचा डोळ्याही कधी उघडत नाही. त्याच्या पापण्या जड पडतात. त्याची सुस्ती वाढते. त्याला

४. रात्रीचे जेवण लवकर करा, पण प्रमाणाबाहेर जेवण टाळाव. ५. रात्री झोपण्यापूर्वी प्रार्थना, नामस्मरण करा ६. रात्री मद्यपान, धुम्रपान करत असात तर ते टाळा. ७. झोपण्यापूर्वी टीव्ही अथवा मोबाईल पाहू नका. ८. तरीही सुधारणा होत नसेल तर मग वैद्यकीय तज्ज्ञांचा सल्ला घ्या. ९. त्यांच्या सल्ल्याने योग्य औषधी घ्या. १०. पुस्तक वाचण्याचा छंद जोपासा.

■ ■ ■

अक्षीकायन

प्रा. अशोक सारडा
मेहकर
(९४२९३९४३९१)

अरे नाफेड नाफेड!

अरे नाफेड नाफेड
अर्था सिझन झालाय
तरी शासन उघडेना
बळीसाठी तुझे कवाडं..

वराती मागून घोडे
सांगा काय कामाचे?
नाफेडपेक्षा भावांतर
योजना बळीच्या हिताचे..

बळीची सारी सोयाबीन
गेलीय व्यापाऱ्याच्या दारी
आता कुणाची सोया घ्याल
उघड गुपित सांगा तरी..

एफएसटीसी या भारतातील आघाडीच्या फ्लाइट ट्रेनिंग प्रदात्याचे ८२० कोटी रुपयांमध्ये अधिग्रहण करुन अदाणी डिफेन्सने पायलट प्रशिक्षण क्षमता केली अधिक बळकट

अहमदाबाद, २८नोव्हेंबर: अदाणी डिफेन्स सिस्टिम्स अँड टेक्नॉलॉजीज लिमिटेड (एडीएसटीएल) ने प्राइम एअरो सर्व्हिसेस एलएलपी यांच्यासोबत भागीदारीत भारतातील सर्वात मोठा स्वतंत्र फ्लाइट प्रशिक्षण आणि सिम्युलेशन सेवा प्रदाता असलेल्या फ्लाइट सिम्युलेशन टेक्निक सेंटर प्रा.लि. (एफएसटीसी)यामधील बहुमत हिस्सेदारीचे अधिग्रहण करण्यासाठीचे करार अंतिम केले आहेत. या व्यवहाराचे एंटरप्राइझ व्हॅल्यू ८२० कोटी रुपये आहे.

एफएसटीसी ११ अत्याधुनिक फुल-फ्लाइट सिम्युलेटर आणि १७ प्रशिक्षण विमानांचे संचालन करते, जे व्यापक प्रकारचे पायलट प्रशिक्षण प्रदान करतातकर्मशियल पायलट लायसन्सपासून ते टाइप रेटिंग, रिकट ट्रेनिंग आणि विशेष कौशल्य अभ्यासक्रमांपर्यंत. कंपनी डीजीसीए (डायरेक्टरेट जनरल ऑफ सिव्हिल एव्हिएशन) आणि ईएएसए (युरोपियन युनियन एव्हिएशन सेफ्टी एजन्सी) कडून प्रशिक्षण आहे आणि गुगुग्राम व हैदराबाद येथे अत्याधुनिक सिम्युलेशन केंद्रे चालवते, ज्यामध्ये वाढविण्यासाठी मोठी क्षमता आहे. तसेच,

नर्थिंगने भारतात फोन (३ए) लाईट सादर केला असून हा स्मार्टफोन ब्लू व्हेरिएंट ५ डिसेंबरपासून विक्रीस उपलब्ध होणार

नागपूर, २८ नोव्हेंबर : लंडनस्थित तंत्रज्ञान कंपनी नर्थिंगने आज भारतात फोन (३ए) लाईटचे अनावरण केले. हा स्मार्टफोन क्लासिक ब्लॅक अँड व्हाइट या रंगांवर नव्याने सादर केलेल्या निळ्या रंगातही उपलब्ध करण्यात आला आहे. या डिव्हाइसमध्ये नर्थिंगच्या स्वाक्षरी पारदर्शक डिझाइनसह ६.७७ इंचाचा एमोलेड डिस्प्ले, तसेच ट्रूलेस इंजिन ४.० सह ५० मेगापिक्सेलचा मुख्य कॅमेरा, मीडियाटेक डायमॅन्सिटी ७३०० प्रो चिपसेट आणि ५००० एमएच बॅटरी या युविधा उपलब्ध आहेत.

या स्मार्टफोनची किंमत रुपये २०,९९९ पासून सुरू होत असून या स्मार्टफोनच्या ८ जीबी + १२८ जीबी प्रकाराची बँक सवलतीनंतर किंमत रुपये ११,९९९ इतकी ठरते. फोन (३ए) हा स्मार्टफोन लाईट ५ डिसेंबर २०२५ पासून फ्लिपकार्ट, विल्य सेल्स, क्रोमा आणि भारतातील प्रमुख रितेल

महिंद्राने लॉंच केली एक्सईव्ही ९एस भारतातील नवी मोठी इलेक्ट्रिक ७-सीटर एसयूव्ही

बेंगळुरू, २८ नोव्हेंबर : आजच्या धकाधकीच्या जीवनात एक गोष्ट आपल्याला जवळजवळ मिळतच नाही ती म्हणजे स्पेस थांबण्यासाठीची स्पेस, विचार करण्याची स्पेस, स्वतःसारखे राहण्याची स्पेस, आणि आपल्या प्रिय लोकांसोबत अगण्याची स्पेस. आज ही हरवलेली भावना महिंद्रा परत आणत आहे एका अर्थपूर्ण, ताज्या अनुभवासह: एक्सईव्ही ९एस, भारताची पहिली इलेक्ट्रिक-ओरिजिन ७-सीटर एसयूव्ही, जी INGLO आर्किटेक्चरवर जमिनीपासून उभी करण्यात आली आहे.

शनिवार दि. २९ नोव्हेंबर २०२५

कल्याण बाजार

पथर फोड एकच

३ ४ ७ ८ २ ४ ७ ८

३४६ १५८ १६० ३५० ३४१ १६७ ११५ २६०

४९० ३४७ २५० ४६८ ३४५ ३५६ ८९० ४५९

५८० २२० ३४० ५६७ ६७९ २२० २५९ ३७८

जोडी

३२ - ४२ - ७१ - ८१ २९ - ४० - ७५ - ८५

३६ - ४६ - ७५ - ८५ २६ - ४६ - ७९ - ८९

३० - ४० - ७९ - ८९ २३ - ४३ - ७१ - ८१

जबरदस्त पास होणारे चान्सेस २९ नोव्हें. २०२५

शनिवार दि. २९ नोव्हेंबर २०२५

सर्व बाजार साठी

सर्व बाजारासाठी

गुरू. ते शनि. ओपन डे

५८० ६९० १६० ४५५ ४५७ १२४

३३७ ३ ७८० ५ २६९ ७ ६९९ ४ २५९ ६ २७८ ७

१२० ५०० ३६८ ७७० १५० ४६७

गुरू. ते शनि. क्लोज डे

११९ १२७ १८० १५६ १६८ १८९

३९९ १ २८० ० ३७९ ९ ४८० २ २४९ ५ ३७८ ८

२९० ५६९ ४५० ३९० ३३९ २२४

सर्व बाजारासाठी सिंगल अंक ओपन टू क्लोज

६ २ ४ ८ ०

प्रो. बालाजी कुमार ९८२२४८६०३४

हरियाणातील भिवानी आणि नारनौल येथे भारतातील सर्वात मोठ्या फ्लाइट स्कूलपैकी एकाचेही ती संचालन करते. भारतामधील संरक्षण पायलट प्रशिक्षण पर्वावरण व्यवस्था एक मोठी संधी म्हणून उदयास येत आहे. नागरी विमानवाहतूक क्षेत्रात दिसणाऱ्या प्रवृत्तीप्रमाणेच, सिम्युलेटर-आधारित प्रशिक्षणामुळे खर्च कमी होतो आणि सुरक्षा व कार्यक्षमता वाढते. एफएसटीसीने संरक्षण आणि नागरी या दोन्ही क्षेत्रांमध्ये विस्तारासाठी ठोस वाढ योजना आखल्या आहेत. हे अधिग्रहण एक पूर्णपणे एकत्रित एव्हिएशन सेवा प्लॅटफॉर्म तयार करण्याच्या आमच्या रणनीतीतील पुढील पाऊल आहे. एफएसटीसी, एअर वर्क्स आणि

इंडामर टेक्निक्स यांच्यासोबत जोडल्यामुळे आम्ही आता नागरी एमआरओ, जनरल एव्हिएशन एमआरओ (मेटेन्न्स, रिपेअर अँड ओव्हरहॉल्स), संरक्षण एमआरओ आणि फुल-स्टॅक फ्लाइट ट्रेनिंग या सर्व क्षेत्रांत ग्राहकांना सेवा देऊ शकतो, असे अदाणी डिफेन्स अँड एरोस्पेसचे सीईओ श्री आशिष राजवंशी म्हणाले. भारतीय विमान कंपन्याकडून १,५०० पेक्षा अधिक विमाने ताफ्यात समाविष्ट केली जाण्याची अपेक्षा आहे, ज्यामुळे प्रमाणित पायलटांची मागणी झपाट्याने वाढणार आहे. त्याचवेळी, सशस्त्र दलासाठी प्राप्त प्रशिक्षण आणि मिशन रिहर्सलवर सरकारचा भर असल्याने संरक्षण सिम्युलेशन क्षेत्रात नवी संधी निर्माण होत आहेत. सुरक्षित भारत घडविण्याच्या आमच्या तत्त्वज्ञानानुसार, आम्ही भारतातील पुढील पिढीतील संरक्षण पायलटांना समर्थन देण्याचे उद्दिष्ट ठेवतो.

एडीएसटीएल ही अदाणी एंटरप्रायझेस लिमिटेड (ईएलए) ची उपकंपनी आहे. होरायझन एरो सोल्युशन्स लिमिटेड (एचएसएसएल) एडीएसटीएल आणि प्राइम एरो सर्व्हिसेस एलएलपी यांचे संयुक्त उद्यम ही ईएलची एक स्ट्रेप-डाऊन उपकंपनी आहे.

एचडीएफसी बँके तर्फे त्यांच्या १७ व्या वार्षिक रक्तदान मोहिमेचे ५डिसेंबर २०२५ रोजी आयोजन

मुंबई, २८ नोव्हेंबर : एचडीएफसी बँक या भारतातील आघाडीच्या खाजगी क्षेत्रातील बँकेतर्फे त्यांच्या राष्ट्रीय स्तरावर आयोजित करण्यात येणाऱ्या रक्तदान मोहिमेचे आयोजन त्यांच्या महत्त्वपूर्ण अशा सीएसआर उपक्रम असलेल्या परिवर्तनच्या अंतर्गत करण्यात येणार आहे. या उपक्रमाचे आयोजन संपूर्ण भारतातील ११,०० शहरांत ५ डिसेंबर २०२५ रोजी सकाळी ९.३० ते संध्याकाळी ५.३० दरम्यान करण्यात येणार आहे. या मध्ये एचडीएफसी बँकेचे कर्मचारी, ग्राहक, कॉर्पोरेट्स, संरक्षण क्षेत्रात कार्यरत सदस्य, विद्यार्थी आणि नागरीक सहभागी होणार आहेत. या उपक्रमाच्या माध्यमातून एचडीएफसी बँकेकडून समाजाच्या कल्याणासाठीची वचनबद्धता अंधोरेखित होत असून सातत्याने देशाच्या सुरक्षित आणि वेळेत रक्त उपलब्ध करून देण्यासाठीचा सहयोग अधोरेखित होत आहे. वार्षिक रक्तदान मोहिम ही बँकेच्या सीएसआर अंतर्गत आयोजित करण्यात येणारा पहिला उपक्रम असून तो बँकेच्या आरोग्य आणि स्वच्छता विभागाच्या अंतर्गत आयोजित केला जातो.

एचडीएफसी बँकेचे डेप्युटी मॅनेजिंग डायरेक्टर श्री. कैझाद भरुचा यांनी सांगितले अनेक वर्षांपासून या उपक्रमाच्या माध्यमातून एकाच लक्ष्यासाठी अनेक लोक एकत्र येत आहेत. रक्तदान करणे ही एक सोपी गोष्ट आहे ज्यामुळे कोणाचा तरी जीव वाचू शकतो. आम्ही स्वयंसेवक आणि भागीदारांचे आभारी आहोत जे दरवर्षी या प्रयत्नांना सहकार्य करतात.

एचडीएफसी बँकेचे एक्झिक्युटिव्ह डायरेक्टर श्री भावेश झवेरी यांनी सांगितले वार्षिक रक्तदान मोहिमेला दरवर्षी अगदी उत्साहाने वाढता प्रतिसाद मिळत असतो कारण आमचे कर्मचारी आणि भागीदार अगदी संघभावनेने वाहून घेऊन काम करत असतात. हा उपक्रम सातत्याने वाढीस लागल्या बद्दल आम्हाला अभिमान वाटतो आणि आम्ही नेहमीच देशाच्या आरोग्यव्यवस्थेत आमचे योगदान देण्यास वचनबध्द आहोत. प्रत्येक दाता हा एकत्रित प्रयत्न करून त्यांचे सक्षम योगदान देत असतो.

२००७ मध्ये सुरू केलेल्या पासून हा उपक्रम सातत्याने वाढला आहे, सुरुवातीला ८८ केंद्रांमधून ४,३८५ युनिट्स रक्त गोळा होण्यापासून २०२४ मध्ये हीच संख्या ५,५३३ केंप्सच्या माध्यमातून ३.३० लाख बाटल्या रक्त हे १,४०८ ठिकाणांहून गोळा करण्यात यश प्राप्त झाले आहे. २०१३ च्या परिवर्तन रक्तदान शिबीराने एकाच दिवशी विविध ठिकाणांहून रक्तदान करण्यासाठीचा गिनेस बुक ऑफ रेकॉर्ड्स मध्ये येण्याचा मान प्राप्त केला आहे.

नीवा बुपा यांनी १ मिलियन सल्लागारांचे कौशल्यवर्धन करण्यासाठी आणि शेवटच्या टप्प्यातील विमा जनजागृती वाढवण्यासाठी इन्शुरन्स अ‍ॅकॅडमीची सुरुवात केली आहे

नवी दिल्ली, २८ नोव्हेंबर : निवा बुपा आरोग्य विमा कंपनीने आज निवा बुपा विमा अ‍ॅकॅडमी सुरू करण्याची घोषणा केली, जी देशभरातील तिच्या सल्लागार समुदायाला सक्षम आणि कुशल बनवण्याच्या उद्देशाने सुरू करण्यात आलेली अशा प्रकारची पहिली शिक्षण आणि विकास योजना आहे. ही अ‍ॅकॅडमी १० लाखांहून अधिक सल्लागारांना प्रागत ज्ञान, ग्राहक संलग्नता कौशल्ये आणि डिजिटल क्षमतांनी सुसज्ज करेल, ज्यामुळे आरोग्य विम्याची जागरूकता वाढण्यास आणि आर्थिक संरक्षण तळागाळातील लोकांपर्यंत पोहोचण्यास मदत होईल. ही अ‍ॅकॅडमी आरोग्य विमा सल्लागाराच्या भूमिकेला केवळ एका विक्री-आधारित गतिविधीतून काढून विश्वसनीय आणि विशेष व्यावसायिक स्तरावर नेण्याचा प्रयत्न करेल. ही विमा अ‍ॅकॅडमी डिजिटल-प्रथम विमा जगात शिकण्यासाठी, प्रगती करण्यासाठी आणि भ्रमराटीसाठी एक केंद्रीय ठिकाण आहे. ती तपशीलवार उत्पादन प्रशिक्षण मॉड्यूल प्रदान करेल, ज्यामुळे ग्राहकांच्या गरजा आणि त्यांच्या जीवन-स्तरावर आधारित योग्य उत्पादनाची शिफारस

सोनी सबवरील पुष्पा इम्पॉसिबल मालिकेत राशीच्या प्रियकराचे छुपे दुर्गुण पाहून पुष्पा चिंतित

अबाधित ठेवला आहे.

आगामी भागांमध्ये, एका विशिष्ट परिसरातून अनेक रुण येत असल्याच्या प्रकरणाचा छडा लावताना तिला माघार घेण्यासाठी एक गंभीर स्वरूपाची चेतावणी मिळाली आहे. असे असूनही ती आपले काम चालू ठेवते. पत्काराना भेटते, दाखल करते, नवीन पुरावे शोधण्याची खटपट करते त्यामुळे तिला असलेला धोका देखील वाढतो आहे. याच सुमारास, आपली मुलगी राशी (अक्षया हिंदळकर) हिचे ज्याच्याशी लग्न ठरले आहे, तो ऋषभ (श्रेय मारडिया) एक जेवण ठेवतो आणि दोन्ही कुटुंबांना एकत्र येण्याची, एकमेकांना भेटण्याची संधी देतो. स्वतःच्या तपासकामामुळे पुष्पा या ठिकाणी थोडी उशिरा पोहोचते. ती उशिरा आल्याबद्दल आधी ऋषभची आई तिला टोमणा मारते आणि मग आम्ही राजी ८ नंतर जेवत नाही असे सांगून तिला जेवण देण्याचेही टाळले जाते. पुष्पाची भूमिका कारणी करणा पांडे महणते, पुष्पासाठी हा टप्पा भावनिक आहे, कारण न्यायासाठी लढताना ती निडर असते, पण ऋषभ आणि त्याच्या कुटुंबाच्या स्वभावगत तिला धोक्याचा इशारा मिळाला आहे. पुष्पा बघते की राशी आपल्या सासरच्या लोकांना प्रभावित करण्यासाठी किती प्रयत्नशील आहे. पण त्या सौम्य सपाटीखाली चाललेली तिची धडपड पुष्पाला दिसते आहे. एक आई म्हणून ही चिंता तिच्या मनात घर करून राहते. राशी अशा वातावरणात रुळेल का आणि सुखी होईल का याबद्दल ती साशंक आहे. मला वाटते, प्रेक्षकांना हे एपिसोड खूप आवडतील आणि संबद्ध वाटतील. कारण यात अशा वेगवेगळ्या परिस्थिती दाखवल्या आहेत, ज्यातून मिळणाऱ्या धोक्याचा इशान्याकडे लोक बऱ्याचदा दुर्लक्ष करत असतात.

२०३० पर्यंत होणार १२५ अब्ज अमेरिकन डॉलर्सपेक्षा जास्त फूड सर्व्हिसेसचे मार्केट, संघटित विभागाची असंघटित विभागाच्या तुलनेत दुप्पट वाढ होईल

मुंबई, २८ नोव्हेंबर: भारतातील आघाडीचे ऑन-डिमांड सुविधा प्लॅटफॉर्म म्हणजेच स्विगीने (स्विगी लिमिटेड, NSE: SWIGGY / BSE: 544285) आज केर्नाच्या भागीदारीत हाऊर्डिडिया इंडस या त्यांच्या वार्षिक अहवालाची २०२५ च्या आवृत्तीची सुरुवात केली. हा प्रमुख अहवाल भारतीय ग्राहकांच्या बदलत्या अन्न सवयी दाखवतो आणि ही त्याची दुसरी आवृत्ती आहे. स्विगी फूड मार्केटप्लेसचे सीईओ श्री. रोहित कपूर या अहवालाबद्दल बोलतांना म्हणाले, एका दशकाहून अधिक कालावधीत, या उद्योगात अनुत्तनीय क्रांती झाली आहे. जलद व्यापारामुळे

गतीने वस्तू मिळण्याची अपेक्षा पूर्ण होत आहे; उदाहरणार्थ, आमची १.० मिनिटांची फूड डिलीव्हरी सर्व्हिस बोल्ड प्लॅटफॉर्म ऑर्डमध्ये १.०% पेक्षा जास्त योगदान देत आहे. एकीकडे, ग्राहक भारतीय आणि इटालियन यांसारख्या परिचित पाककृतींमध्ये परवडणाऱ्या किमतीची मागणी करत आहेत आणि दुसरीकडे, माचा आणि बोबा चहा पूर्वी कधीही न पाहिलेल्या पद्धतीने स्वीकारत आहेत. आणि आमचे रेस्टॉरंट भागीदारीही वेगाने डिलीव्हरी देण्याचा प्रयत्न करत आहेत, क्यूएसआर आणि क्लाउड किचनमध्ये सीएजीआर १७%+ ने वाढ होण्याचा अंदाज

आहे, जो संघटित फूड सर्व्हिसच्या वाढीच्या जवळजवळ १.५ पट आहे. पुढील दशकात या गतिमान क्षेत्रातील सर्व भागधारकांना काय मिळणार आहे हे पाहण्यासाठी मी खरोखर उत्सुक आहे.

केर्नामधील क्यूएसआर आशिया लीडचे एफ अँड बी लीडचे भागीदार रजत तुली म्हणाले, आपण भारताच्या अन्नपदार्थ अर्थव्यवस्थेचा मूलभूत विस्तार बघत आहोत. आता ही वाढ काही महानगरांमध्ये केंद्रित नाही; सर्वोत्तम ८ शहरांपेक्षा जास्त प्रमाणात बाहेर जाऊन जेवण्यामधील वाढ सर्वोत्तम ८ शहरांपेक्षा दुप्पट आहे, ज्यामध्ये

कॉर्पोरेट, औद्योगिक, शिक्षण आणि पर्यटन केंद्रे आघाडीवर आहेत. जेन्नेझ चढा यात मोठ्या प्रमाणात सहभाग आहे, कॉफी रेव्हन, इस्टग्रामवर आठवणी टाकण्यासारखी ठिकाणे आणि मेनू यांसारख्या नवकल्पनांची मागणी करताना डायनिंग-आउट विभागात इतर गटांची संख्या ३ पट वाढत आहे. फूड सर्व्हिसेसमध्ये नेतृत्वाची पुढील गर्दी ही नवीन मार्केट आणि ग्राहकांना समजून घेणाऱ्या उद्योजकांकडून येईल. याव्यतिरिक्त, अन्न वितरणात, पॅकेजिंग ही नवकल्पकता डायनिंग-आउटमधील स्वरूपाची जागा घेईल.

शब्दकोडे क्रमांक २२८२

१	२	३	४	५	६	७	८	९	
		१०		११		१२			
१४	१५					१६		१७	१८

१९			२०	२१	२२	२३		२४	
	२५			२६	२७		२८		२९
३०	३१		३२			३३		३४	३५

	३६				३७			३८	
३९			४०	४१	४२		४३		
	४४	४५				४६		४७	४८

४९			५०		५१		५२		
५३		५४		५५			५६		५७
		५८		५९		६०		६१	

६२	६३				६४				
	६६	६७		६८		६९		७०	७१
७२			७३				७४		

आडवे शब्द :-

१) जिऱ्हाळी लागलेली
११) ताकद
जखम, एखाद्याच्या रहस्याचा स्फोट
२२) मनात येणे, स्फुरणे
२४) नांगर
२५) मडके
२६) जाजम, सारंगजी
८) सद्गती
१०) वाईट कृत्य केले
नसेल तर मिण्याचे काही कारण नाही या अर्थी कारण एक म्हण
१४) फुरसत
१६) कापणे (इं.)

१७) कबूतर

१९) ताकद

जखम, एखाद्याच्या

रहस्याचा स्फोट

५) स्वामी स्वप्नानंदांच्या

समाधीचे कोकणातील

गाव

२५) मडके

२६) जाजम, सारंगजी

८) सद्गती

१०) वाईट कृत्य केले

नसेल तर मिण्याचे

काही कारण नाही या

अर्थी कारण एक म्हण

१४) फुरसत

१६) कापणे (इं.)

१७) कबूतर

१९) ताकद

जखम, एखाद्याच्या

रहस्याचा स्फोट

२२) मनात येणे, स्फुरणे

२४) नांगर

२५) मडके

२६) जाजम, सारंगजी

२८) अमावस्या (प्रा.)

३०) अतिशयोक्ती करणे

(वा.प्र)

३३) वेडा (इं.)

३४) प्रत्येक दिवशी

३६) अभिनेता

३७) उपयोग

३८) जन्मभर

३९) एक चतुर्थांश भाग

४०) मतदारांची सूची

४३) ऐतिहासिक लिखाण

४६) गज, वारण

४७) नवऱ्याची दुसरी

भाऱ्या

५०) पुरुष

५१) खोडसाळ, दुष्ट, खट्याळ

५२) समलत

५३) दारू पिण्याची जागा

५५) पाकळी, सैन्याचा भाग

५६) कडोसरी

५८) तरुण आणि शूर

६०) वालुकामय जमीन

६१) सोन्याचा कस

६२) पुथ्वी

६३) जोराने आवळणे

६४) अर्धा

६६) विपुलता

६९) खुंदी

७०) केल, शरीराचा तोल, डोल

७१) इंद्राच्या पत्नीचे एक

नाव

७२) माणूस

एक विश्विम डिटॅक्टिव्ह, एक कोडयात टाकणारा मृत्यू- आत्महत्या की खून ? सोनी सबवर एकन बाबूचे घडाक्यात पदार्पण

संत गाडगेबाबा, तुकडोजी महाराजांच्या प्रतिमांची अवहेलना

अंजनगाव सुर्जी पंचायत समितीमधील प्रकार ■ नागरिकांत तीव्र नाराजी

महासागर | प्रतिनिधी

अंजनगाव सुर्जी, (दि.28) - पंचायत समितीच्या जुन्या इमारतीत सुरू असलेल्या दुरुस्ती व पाडकामाच्या कामादरम्यान कर्मयोगी गाडगेबाबा व राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज यांच्या प्रतिमांची अवहेलना झाल्याची गंभीर घटना आज दि. 28 रोजी उघडकीस आली. इमारतीतील कार्यालयात प्रतिष्ठापित असलेल्या दोन्ही महामानवांच्या प्रतिमा योग्य सन्मानाने हटविण्याऐवजी पाडकाम सुरू असताना कामगारांनी त्या बाजूला फेकून दिल्याचा आरोप आहे.

सदर प्रकार सुज्ञ नागरिकांच्या लक्षात येताच त्यांनी तत्काळ दोन्ही प्रतिमा सन्मानपूर्वक ताब्यात घेतल्या. मात्र, हा प्रकार डोळ्यादेखत घडत असतानाही संबंधित अधिकारी व

कर्मचार्यांनी दुर्लक्ष केल्याने नागरिकांत संताप व्यक्त होत आहे. संत गाडगेबाबांची जन्मभूमी आणि कर्मभूमी म्हणून ओळखल्या जाणाऱ्या अंजनगाव सुर्जी येथील पंचायत समिती कार्यालयातच महामानवांच्या प्रतिमांची विटंबना झाल्याने विविध समाजघटकांतून तीव्र नाराजी व्यक्त होत आहे. प्रतिमांना झालेल्या हानीमुळे नागरिकांमध्ये रोष निर्माण झाला असून संबंधित अधिकार्यांच्या निष्काळजीपणाचा निषेध केला जात आहे. प्रत्यक्षदर्शी निलेश चोपडे, शुभम निमकाळे व त्यांच्या सहकार्यांनी प्रतिमा ताब्यात घेऊन गटविकास

अधिकार्यांना परत करण्याचा प्रयत्न केला. मात्र, त्यांनी प्रतिमा स्वीकारण्यास नकार दिल्याची माहिती मिळताच नागरिकांचा संताप अधिक वाढला. त्यामुळे पंचायत समिती प्रशासनाकडून तात्काळ स्पष्टीकरण आणि दोषींवर कठोर कारवाईची मागणी जोर धरत आहे. स्थानिक नागरिकांनी या प्रकरणाची चौकशी तातडीने करण्याची अपेक्षा व्यक्त केली आहे. या प्रकरणासंदर्भात गटविकास अधिकारी कल्पना जायभाये यांच्याशी दूरध्वनीवर संपर्क साधण्याचा प्रयत्न करण्यात आला, परंतु त्यांनी फोन स्वीकारला नाही.

भाऊ वयुआर पाटवला तेवढे जेवणाचे बिल मारा!

निवडणुकीचा ज्वर, भावी नगरसेवकांना 'फोन पे' पासून थरथरी

महासागर | प्रतिनिधी

खंडेश्वर नगर पंचायतच्या निवडणुकीमुळे शहरात सध्या मोठा राजकीय ज्वर वाढला आहे. निवडणुकीच्या या वातावरणाचा थेट परिणाम शहरातील हॉटेल्स आणि बारवर होताना दिसत आहे. जिथे सध्या हाऊसफुलचे बोर्डे झळकत आहेत. निवडणूक जवळ आल्यामुळे भावी नगरसेवकांनी मतदारांना आकर्षित करण्यासाठी जोरदार तयारी सुरू केली आहे. मतदारांनीही आता आम्ही तुमचे मतदार, असा हक्क सांगत भावी नेत्यांना आर्थिक ताण देण्यास

गाठी-भेटींवर भर अन् खिसाही खेळता

नगर पंचायतीची निवडणूक यंदा मोठ्या खर्चाची होणार असल्याचे चित्र आहे, कारण केवळ सभा आणि भेटीगाठींमध्येच नव्हे, तर 'फोन पे' वरही भावी नगरसेवकांना रोज मोठा खर्च सहन करावा लागत आहे. मतदारांची 'सेवा' करताना नेत्यांना आपली तिजोरी रिकामी करावी लागत असल्याचे चित्र सध्या राजकीय वर्तुळात दिसून येत आहे.

सुरुवात केली आहे. शहरात अनेक शोकीन मतदार दरोडा हॉटेल्स आणि बारमध्ये जाऊन मनसोक्त ताव मारत आहेत. विशेष म्हणजे, जेवण झाल्यावर बिलासाठी ते थेट भावी नगरसेवकांना फोन कॉल करतात. आम्ही तुमचे मतदार आहोत, जेवणाचं बिल मारा न एक बार, असे बोलून ते भावी नगरसेवकांना

फोन पेद्वारे बिल भरण्यास भाग पाडत आहेत. या फोन पेच्या कारभारामुळे भावी नगरसेवकांना चांगलेच गार व्हावे लागत आहे. मतदारांसाठी आता केवळ 5 दिवस शिक्क आहोत. या उर्वरित दिवसांमध्ये मतदारांना सांभाळता-सांभाळता भावी नेत्यांच्या नाकीनऊ येणार असल्याचे चित्र स्पष्टपणे दिसत आहे.

संविधान दिनानिमित्त मालखेड येथे बुद्ध-भीम गीतांचा कार्यक्रम

चांदूर रेल्वे, (दि. 28) - तालुक्यातील मालखेड (रेल्वे) येथे रत्नसंभव बुद्धविहारामध्ये संविधान दिनाचे औचित्य साधून भव्य बुद्ध-भीम गीतांच्या कार्यक्रमाले आयोजन करण्यात आले. विविध कलावंतांच्या दमदार सादरीकरणाने कार्यक्रमाला विशेष रंगत आली. उदखंड येथील गायक सुनील पाटील यांच्यासह मालखेडचे पेटीवादक सुरेश मगदें, ढोलकीवादक धर्मपाल पाटील यांनी

कार्यक्रमाची संगीतसजावट केली. तसेच कलावंत मंदा पाटील, नलिनी वावरे, पौर्णिमा चहादे, लता पाटील, अनूपूर्णा पाटील, अर्पना मेश्राम, रमा डोंगरे, छाया मेश्राम, पपीता पाटील, शिल्पा मनोहरे यांच्या बुद्ध-भीम गीतांनी उपस्थितांची मने जिंकली. संविधान दिनाच्या निमित्ताने आयोजित या कार्यक्रमाला मालखेड गावातील नागरिकांनी मोठ्या उत्साहात उपस्थित राहून कार्यक्रमाला उत्तम प्रतिसाद दिला.

शिवाजी हायस्कूल मध्ये टी.टी. लसीकरण

मोर्शी - शिवाजी हायस्कूल मोर्शी येथे उपजिल्हा रुग्णालयाच्या वतीने इयत्ता 5वी व 10वीच्या विद्यार्थ्यांना टी.टी. (धनुर्वात) लसीकरण करण्यात आले. विद्यार्थ्यांना खेळताना होणाऱ्या जखमांमुळे धनुर्वाताचा धोका टाळण्यासाठी ही मोहीम राबविण्यात आली. वैद्यकीय अधीक्षक डॉ. प्रमोद पोतदार

यांच्या मार्गदर्शनात झालेल्या या मोहिमेत 700 विद्यार्थ्यांना लस देण्यात आली. उपमुख्याध्यक्षपक मिलिंद ढाकूलकर यांनी रुग्णालयाच्या टीमचे आभार मानले. या मोहिमेत जयश्री मोरे, अश्विनी सव्वालखे, पुष्पा पंधरे, कल्पना पेंढरे, अर्चना पवार, भारती राऊत, विनय शेलुरे व प्रशांत बेहरे यांनी सहभाग घेतला.

यांच्या मार्गदर्शनात झालेल्या या मोहिमेत 700 विद्यार्थ्यांना लस देण्यात आली. उपमुख्याध्यक्षपक मिलिंद ढाकूलकर यांनी रुग्णालयाच्या टीमचे आभार मानले. या मोहिमेत जयश्री मोरे, अश्विनी सव्वालखे, पुष्पा पंधरे, कल्पना पेंढरे, अर्चना पवार, भारती राऊत, विनय शेलुरे व प्रशांत बेहरे यांनी सहभाग घेतला.

अखिल भारतीय वन क्रीडा स्पर्धेत चिखलदऱ्याची सुवर्ण झळाळी!

देशभरात झळकला चिखलदरा वन प्रशिक्षण संस्थेचा विजयदिवस

महासागर | प्रतिनिधी

चुरणी, (दि.28) - उत्तराखंडमधील थंड दऱ्यांमध्ये सुरू असलेल्या 28व्या अखिल भारतीय वन क्रीडा स्पर्धेत चिखलदरा वन प्रशिक्षण संस्थेने दमदार कामगिरी करत महाराष्ट्राचे नाव उज्वल केले. 12 ते 16 नोव्हेंबरदरम्यान झालेल्या या स्पर्धेत संस्थेच्या प्रशिक्षणाध्यक्षी सुवर्ण, रौप्य आणि कांस्य पदकांची प्रभावी

कमाई केली.

पहाडीच्या धुक्यातून पुढे सरसावत, जिद्द आणि मेहनतीच्या

जोरावर प्रशिक्षणाध्यक्षी राष्ट्रीय सरावर आपली क्रीडा ताकद दाखवली. मैदानावर घाम गाळून त्यांनी केवळ स्पर्धा जिंकली

महाराष्ट्राच्या वनसेवेचे अभिमान

ही मुलं फक्त आमची नाहीत, ते चिखलदऱ्याचे आणि महाराष्ट्राच्या वनसेवेचे अभिमान आहेत, अशा शब्दांत संचालिका मुका टेकाळे यांनी विजेत्या चमूचा गौरव केला. प्रशिक्षणाध्यक्षांच्या परिश्रम, समर्पण आणि शिस्तीचे त्यांनी मनःपूर्वक कौतुक केले.

चिखलदऱ्याच्या खेळाडूंची गौरवशाली कामगिरी

निखिल छान दनाने यांना 4x400 मीटर रिले मध्ये सुवर्ण पदक, संकेत मसनने यांना 5000 मीटर धावणे - रौप्य, संकेत मसनने यांना 1500 मीटर धावणे - कांस्य, व्यंकटेश शिंदे यांना 800 मीटर धावणे - कांस्य, नेहा पिंगळे यांना 800 मीटर धावणे - कांस्य, नेहा पिंगळे यांना 4x100 मीटर रिले - कांस्य, समिका मंचेकर यांना 400 मीटर धावणे - कांस्य, समिका मंचेकर यांना 4x100 मीटर रिले - कांस्य, तर सावली टोंपे यांनी 4x100 मीटर रिलेमध्ये कांस्य पदक प्राप्त केले.

नाही, तर चिखलदऱ्यासाठी एक अभिमानाचा दिवस निर्माण केला.या यशामागे कवायत शिक्षक सुधीर आकेवार यांचे मार्गदर्शन, तसेच सहायक प्रशिक्षक महादेव धुर्वे आणि नितीन बघाय यांचे अखंड

प्रशिक्षण महत्त्वाचे ठरले. क्रीडा ही फक्त खेळ नसून शिस्त, स्टॅमिना, निर्णयक्षमता आणि संघभावना या मुल्यांची शिकवण आहे, जी वनसेवेसाठीही अत्यंत आवश्यक आहेत, हे प्रशिक्षणाध्यक्षांनी सिद्ध केले.

फिशरीज प्रकल्पाला वेग

सात दिवसांत ट्रायल रन पूर्ण करण्याचे निर्देश

महासागर | प्रतिनिधी

अमरावती, (दि.28) - अमरावती महानगरपालिकेच्या महत्वाकांक्षी फिशरीज प्रकल्पाला

आज निर्णायक गती मिळाली. महापालिका आयुक्त सौम्या शर्मा चांडक यांनी प्रकल्प स्थळी भेट देऊन पोस्ट-स्टोरेज, डिप फिजर

आणि सर्व यांत्रिक प्रणालींची तपशीलवार पाहणी केली. उपकरणे, सुरक्षा प्रणाली आणि त्यांची कार्यक्षमता यांची प्राथमिक

पशुवैद्यकीय विभागाला जबाबदारी

प्रकल्पाला व्यापक नियोजनासाठी आणि पुढील रणनीतीसाठी पशुवैद्यकीय विभागाला विशेष जबाबदारी देण्यात आली आहे. एमएफडीसीबी आणि संबंधित शासकीय विभागांशी समन्वय साधून प्रकल्पाला रोडमॅप तयार करण्याचे निर्देश देण्यात आले. फिशरीज प्रकल्पातून शहरातील मत्स्यव्यवसायाला मोठी चालना मिळणार असून कोल्ड स्टोरेज, फिश प्रोसेसिंग आणि वितरण साखळीमुळे रोजगारनिर्मिती वाढेल, असा विश्वास व्यक्त केला जात आहे. पाहणीदरम्यान अतिरिक्त आयुक्त महेश देशमुख, शिल्पा नाईक, उपायुक्त नरेंद्र वानखेडे, शहर अभियंता रविंद्र पवार, डॉ. सचिन बोर्डे आदी अधिकारी उपस्थित होते.

परीक्षा घेत टेस्टिंग ट्रायल पूर्ण करण्यात आली. आयुक्तांनी कंत्राटदार पथकाला स्पष्ट निर्देश देत सांगितले की पोस्ट-स्टोरेज व डिप फिजरची पूर्ण क्षमतेने तपासणी करून आवश्यक सुधारणा तातडीने कराव्यात. यासाठी सात दिवसांत संपूर्ण प्रकल्पाला ट्रायल रन पूर्ण करण्याचे आदेश देण्यात आले. प्रकल्प सुरुवातीस सुरू करण्यापूर्वी कोणतीही तांत्रिक अडचण उरू

महापालिका आयुक्त सौम्या शर्मा चांडक यांची सखोल पाहणी

नये, यावर त्यांनी विशेष भर दिला. तपासणीदरम्यान बांधकाम विभागाच्या उर्वरित कामांचीही आयुक्तांनी गंभीर दखल घेतली. प्रकल्प पुढील देण्यात नेण्यासाठी अपूर्ण भाग त्वरित पूर्ण करावा, अशी सूचना संबंधित विभागाला देण्यात आली. निकट भविष्यात हा प्रकल्प स्थानिक मासेमारी संघटना, सहकारी संस्था आणि मच्छीमार हितगटांसाठी सादर केला जाणार असल्याने संपूर्ण साईट स्वच्छ व सुस्थितीत ठेवण्याचे निर्देशही देण्यात आले. प्रकल्प परिसरात इंडस्ट्रियल लॉज मॅनेजमेंटचे नियम, संचालन प्रक्रिया आणि सुरक्षा सूचना दर्शवणारे फलक लावण्याची जबाबदारीही तातडीने पूर्ण करण्यास सांगण्यात आले. प्रकल्पाची गुणवत्ता आणि सुरक्षितता मानके कायम राखण्यासाठी हे आवश्यक असल्याचे आयुक्तांनी नमूद केले.

महासागर | प्रतिनिधी

वरुड, (दि.28) - वरुड व शेंदूरजनाघाट नगरपरिषदांच्या निवडणुकीत 'विकास' हा बोलबच्चाना मुद्दा ठरला. नगरपरिषदांच्या निवडणुकीत 'विकास' हा बोलबच्चाना मुद्दा ठरला. नगरपरिषदांच्या निवडणुकीत 'विकास' हा बोलबच्चाना मुद्दा ठरला.

महासागर | प्रतिनिधी

वरुड, (दि.28) - वरुड व शेंदूरजनाघाट नगरपरिषदांच्या निवडणुकीत 'विकास' हा बोलबच्चाना मुद्दा ठरला. नगरपरिषदांच्या निवडणुकीत 'विकास' हा बोलबच्चाना मुद्दा ठरला.

वरुड, (दि.28) - वरुड व शेंदूरजनाघाट नगरपरिषदांच्या निवडणुकीत 'विकास' हा बोलबच्चाना मुद्दा ठरला. नगरपरिषदांच्या निवडणुकीत 'विकास' हा बोलबच्चाना मुद्दा ठरला.

वरुड, (दि.28) - वरुड व शेंदूरजनाघाट नगरपरिषदांच्या निवडणुकीत 'विकास' हा बोलबच्चाना मुद्दा ठरला. नगरपरिषदांच्या निवडणुकीत 'विकास' हा बोलबच्चाना मुद्दा ठरला.

वरुड, (दि.28) - वरुड व शेंदूरजनाघाट नगरपरिषदांच्या निवडणुकीत 'विकास' हा बोलबच्चाना मुद्दा ठरला. नगरपरिषदांच्या निवडणुकीत 'विकास' हा बोलबच्चाना मुद्दा ठरला.

वरुड, (दि.28) - वरुड व शेंदूरजनाघाट नगरपरिषदांच्या निवडणुकीत 'विकास' हा बोलबच्चाना मुद्दा ठरला. नगरपरिषदांच्या निवडणुकीत 'विकास' हा बोलबच्चाना मुद्दा ठरला.

वरुड, (दि.28) - वरुड व शेंदूरजनाघाट नगरपरिषदांच्या निवडणुकीत 'विकास' हा बोलबच्चाना मुद्दा ठरला. नगरपरिषदांच्या निवडणुकीत 'विकास' हा बोलबच्चाना मुद्दा ठरला.

वरुड, (दि.28) - वरुड व शेंदूरजनाघाट नगरपरिषदांच्या निवडणुकीत 'विकास' हा बोलबच्चाना मुद्दा ठरला. नगरपरिषदांच्या निवडणुकीत 'विकास' हा बोलबच्चाना मुद्दा ठरला.

वरुड, (दि.28) - वरुड व शेंदूरजनाघाट नगरपरिषदांच्या निवडणुकीत 'विकास' हा बोलबच्चाना मुद्दा ठरला. नगरपरिषदांच्या निवडणुकीत 'विकास' हा बोलबच्चाना मुद्दा ठरला.

वरुड, (दि.28) - वरुड व शेंदूरजनाघाट नगरपरिषदांच्या निवडणुकीत 'विकास' हा बोलबच्चाना मुद्दा ठरला. नगरपरिषदांच्या निवडणुकीत 'विकास' हा बोलबच्चाना मुद्दा ठरला.

वरुड, (दि.28) - वरुड व शेंदूरजनाघाट नगरपरिषदांच्या निवडणुकीत 'विकास' हा बोलबच्चाना मुद्दा ठरला. नगरपरिषदांच्या निवडणुकीत 'विकास' हा बोलबच्चाना मुद्दा ठरला.

वरुड, (दि.28) - वरुड व शेंदूरजनाघाट नगरपरिषदांच्या निवडणुकीत 'विकास' हा बोलबच्चाना मुद्दा ठरला. नगरपरिषदांच्या निवडणुकीत 'विकास' हा बोलबच्चाना मुद्दा ठरला.

वरुड, (दि.28) - वरुड व शेंदूरजनाघाट नगरपरिषदांच्या निवडणुकीत 'विकास' हा बोलबच्चाना मुद्दा ठरला. नगरपरिषदांच्या निवडणुकीत 'विकास' हा बोलबच्चाना मुद्दा ठरला.

वरुड, (दि.28) - वरुड व शेंदूरजनाघाट नगरपरिषदांच्या निवडणुकीत 'विकास' हा बोलबच्चाना मुद्दा ठरला. नगरपरिषदांच्या निवडणुकीत 'विकास' हा बोलबच्चाना मुद्दा ठरला.

वरुड, (दि.28) - वरुड व शेंदूरजनाघाट नगरपरिषदांच्या निवडणुकीत 'विकास' हा बोलबच्चाना मुद्दा ठरला. नगरपरिषदांच्या निवडणुकीत 'विकास' हा बोलबच्चाना मुद्दा ठरला.

वरुड, (दि.28) - वरुड व शेंदूरजनाघाट नगरपरिषदांच्या निवडणुकीत 'विकास' हा बोलबच्चाना मुद्दा ठरला. नगरपरिषदांच्या निवडणुकीत 'विकास' हा बोलबच्चाना मुद्दा ठरला.

वरुड, (दि.28) - वरुड व शेंदूरजनाघाट नगरपरिषदांच्या निवडणुकीत 'विकास' हा बोलबच्चाना मुद्दा ठरला. नगरपरिषदांच्या निवडणुकीत 'विकास' हा बोलबच्चाना मुद्दा ठरला.

चेतना बेलसरेंच्या पसंतीचा वाढता आलेख

योग्य विकासासाठी, योग्य व्यक्तीची निवड करण्यासाठी मतदार सज्ज

मिळत आहे. दुसरीकडे विरोधकांचे मात्र धाबे दणाणले आहे.

नगरपालिकेच्या हद्दीतील पाणी संकट, रस्त्यांची दुरुवस्था, स्वच्छतेचे प्रश्न, नागरिक सेवांची गती या मुद्द्यांवर चेतना बेलसरे यांच्या जाहीर सभा गाजताहेत. त्यांच्याकडून मांडल्या जात असलेल्या विकासाच्या रोडमॅप मतदारांची पसंती मिळत आहे. चेतना बेलसरेंच्या नेतृत्वाखाली सुसूत्र व्यवस्थापन, पारदर्शक

प्रशासन आणि गतीशील कामकाजाची अपेक्षा जनसामान्यांमध्ये वाढत चालली आहे. जेव्हा काम करणारा चेहरा मिळतो, तेव्हा जनता त्यांचा प्रचार शटकर्पा करण्याकरिता स्वतः कंबर कसते. चेतना बेलसरेंना अध्यक्षपदी बसवायचे आमचे ध्येय!, असल्याचे अनेक कार्यकर्ते सांगतात. प्रचारात मिळणारा जोरदार प्रतिसाद, घराघरातून मिळणारा उत्साह, सभांमधील गर्दी आणि युवावर्गाचा निस्सीम पाठींब्याने चेतना बेलसरे या निवडणुकीच्या केंद्रस्थानी आल्या आहेत. आगामी काही दिवसांत प्रचाराची रणधुमाळी आणखी तीव्र होणार असून, जनतेचा ओढा पाहता अनेकांना यंदाच्या नगराध्यक्षपदाचा कल स्पष्टपणे दिसू लागला आहे.

पात्र नागरिकांना डिसेंबर महिन्यात गोल्डन कार्ड

■ जिल्हाधिकारी आशिष घेरेकर

■ उत्कृष्ट कार्य करणाऱ्या आशा सेविकांचा सन्मान

महासागर | प्रतिनिधी

अमरावती, (दि.28) - पात्र नागरिकांना आरोग्याची सुविधा देण्यासाठी गोल्डन कार्ड देण्यात येत आहे. सदर कार्ड काढण्याची जबाबदारी आशा सेविकांवर देण्यात आली आहे. योजनेचा लाभ घेण्यासाठी कार्ड महत्त्वाचे असल्याने डिसेंबर महिन्यात गोल्डन कार्डसाठी विशेष मोहिम राबविण्यात येणार आहे, अशी माहिती जिल्हाधिकारी आशिष घेरेकर यांनी दिली.

जिल्हाधिकारी कार्यालयात गोल्डन कार्ड नोंदणीसंबंधी बैठक पार पडली. यावेळी मुख्य कार्यकारी अधिकारी संजिता महापात्र, जिल्हा आरोग्य अधिकारी डॉ. सुरेश आसोले, आयुष्यानच्या जिल्हा समन्वयक डॉ. अंकिता मटाले यांच्यासह आशा सेविका उपस्थित होत्या. जिल्हाधिकारी घेरेकर यांनी, आशा सेविकांना आता नवीन कार्ड नोंदणीसाठी 20 रुपये तर वितरणासाठी 10 रुपये मानधन मिळणार आहे. त्यामुळे आशा सेविकांनी यात सक्रीय सहभाग नोंदवावा. यासाठी येत्या दोन दिवसांत आशा सेविकांचे लॉगइन आयडी सक्रीय करावे. कार्डची नोंदणी होण्यासाठी मोहिम राबवावी लागणार आहे. यासाठी संपूर्ण डिसेंबर महिन्यात या नोंदणीवर लक्ष ठेवण्यात येणार आहे. नोंदणीचे काम गतीने

होण्यासाठी आशांना लाभार्थ्यांच्या याद्या पुरविण्यात येणार आहे. नोंदणीसाठी तालुका आरोग्य अधिकारी, वैद्यकीय अधिकारी, सामुदायिक आरोग्य अधिकारी, ग्रामसेवक यांच्या सहकार्याने डिसेंबर महिन्यात मोहिम घेण्यात येणार आहे. या योजनेत रूग्णांवर उपचारासाठी जिल्ह्यातील 51 रुग्णालये अंगीकृत असून निशुल्क उपचार करण्यात येतात. यासाठी नोंदणीला गती देण्यात येणार आहे. शिधा पत्रिकेवर या योजनेचा लाभ देण्यात येत आहे. त्यामुळे शिधापत्रिकेत नाव नसल्यास शिधापत्रिका अद्ययावत करावी.

त्यानंतर 60 दिवसात लाभार्थ्यांचे नाव यादीत येणार आहे. यावेळी नोंदणीमध्ये उत्कृष्ट कार्य करणाऱ्या आशा सेविकांना निता खंदेझोड, वर्षा आडोळे, मुक्ता वानखेडे, गुंफा खडसे, वनिता पंचाळे, जयश्री देवळे, पंची दहिकर, काजल साम्बरकर, निमा सोनोने, गिता गावडे, इंदिरा मोहिंद, कल्पना मेश्राम, शेखच्या थोरात, सुनिता चौरकर यांना जिल्हाधिकारी घेरेकर यांच्या हस्ते सत्कार करण्यात आला.

विकास हा शब्द नव्हे शक्ती!

वरुड-शेंदूरजनाघाटमध्ये भाजपाचे वर्चस्व अनिवार ?

आमदार यावलकर या निवडणुकीतील मुख्य चेहरा

आमदार यावलकरांची शांत पण भारदार शैली, आत्मविश्वासपूर्ण प्रचार आणि सभांमधील मोठी गर्दी—ही चिन्हे या निवडणुकीत भाजपाची ताकद अधिक स्थिरावल्याचे दाखवतात.

चेहरा नसल्याने त्यांची एकसंधताही ढासळते आहे. स्थानिक समस्यांचे सर्वेक्षण, प्रभागनिहाय गणित, महिलाङ्गयुक्तांना केंद्रस्थानी ठेवलेला प्रचार आणि विरुद्ध नेत्यांची उपस्थिती या घटकांनी भाजपासाठी मजबूत लाट तयार केली आहे. विरोधकांकडे ना संसाधनांची ताकद, ना कार्यकर्त्यांचा उत्साह— फक्त विरोध हेच एकमेव धोरण.

जाहीर सूचना

सर्वत्र लोकांना कळविण्यात येते की, आमचे पक्षकारां नामें बँक ऑफ बडोदा, शाखा अमरावती, यांचे कडे अजय तुकाराम कांबळे व तुषार अजय कांबळे, दोन्ही रा. हनुमान मंदीर मागे, गुरुकृपा कॉलनी अमरावती हे खालील नमुद केलेली मालमत्ता तारण म्हणून ठेवणार आहे. सदरच्या मिळकती बाबतचे पूर्वीचे मुळ खरेदीदखत दिनांक 20/06/2000 रोजी दुय्यम निबंधक अमरावती यांच्या कार्यालयात अनु. कं. 2796 वर नोंदविलेले होते. सदरचे खरेदीदखत उपा पुराणेतर दुस्रे यांनी जयश्री अशोक मोरे यांच्या हक्कात खरेदीदखत नोंदवून दिलेले होते. सदरचे मुळ खरेदीदखत दिनांक 19/11/2025 रोजी गौलस हायकुल चौक ते राजकमल चौक यादरम्यान हरविलेले आहे. या जाहीर सूचनेद्वारे सर्वांना कळविण्यात येते की, सदरच्या मिळकतीवर कोणाचाही कोणताही प्रकारचा हक्क, अधिकार, ताबा, गहाण, बोझा, जमी, लिझ पेंडस, कोर्ट प्रकरण किंवा इतर कुठलाही अधिकार असल्यास लेखी पुराव्यासह 7 दिवसांचे आत खालील पत्त्यावर कळवावे. नसे न केल्यास आमचे पक्षकार सदरची मालमत्ता तारण म्हणून करून घेण्यास मोकळे राहतील व पुढे कोणतीही उजर चालणार नाही. कळवावे.

मिळकतीचे वर्णन

नोंदणी पोत तुकडी अमरावती शहर कचेरीचे कक्षेतील व मनपा अमरावती चे हद्दीतील मोजा न्हसला, प्रमाणे नांदगाव पेठ, ता. जि. अमरावती येथील शेठ सर्वे नं. 27/1/अ, मधील 2 एकर जमीनीतील ज्याचा रे. के. नं. एन. ए. पी. 34/नहसला/82/1989-90, नि. ता. 12/06/1990 नुसार लेआउट कन्व्हर्शन मंजूर झालेल्या जागेतील प्लॉट क्र. 7 याची साईज 11 मी इ 17.5 मी असून याचे एकुण क्षेत्रफळ 192.50 चौ. मी. (2071 चौ. फुट) आहे. याची चतु:सिमा येणेप्रमाणे

पुर्वेस- प्लॉट क्र. 6, पश्चिमेस- प्लॉट क्र. 8, उत्तरेस- सर्वे नं. 27 चा भाग, दक्षिणेस- लेआऊट मधील रोड.

तारीख 27/11/2025

शिद्दा

अॅड. हरीश बी. तापडीया
देवगणकर नगर, बडनेरा रोड,
अमरावती मो. 9890147944

Printed, published and owned by Shrikrishna Tansukhdas Chandak, printed at Arunodaya Press, Cotton Market, Nagpur-440018 and published at Dainik Mahasagar Office, Hotel Tourist Beside Railway Station square, Amravati. Amravati head office, address: Dainik Mahasagar, Hotel Tourist beside Railway Station square, Amravati, phone no. 9518934504.

Group Editor-in-Chief and Managing Director- Shrikrishna Tansukhdas Chandak, Group Editor - Sandeep Ramrao Kale, Managing Editor - Pariksha Shrikrishna Chandak.

आर.एन.आय. नोंदणी क्रमांक
४६९७५/९९८५

महासागर
अमरावती

मालक, मुद्रक, प्रकाशक : श्रीकृष्ण तनसुखदास चांडक यांनी अरुणोदय प्रेस, कांटेन मार्केट, नागपूर, ४४००१८, येथे छापून, दैनिक महाराष्ट्र कार्यालय, हॉटेल टुरिस्टच्या बाजूला, रेल्वे स्टेशन चौक, अमरावती, येथे प्रकाशित केले. मुख्य संपादक व मॅनेजिंग डायरेक्टर : श्रीकृष्ण तनसुखदास चांडक, समूह संपादक : संदीप रामराव काळे, प्रबंध संपादक : पंकज श्रीकृष्ण चांडक

जिम कॉर्बेट राष्ट्रीय उद्यान

म्हणजे प्राणीप्रेमी, निसर्गप्रेमींसाठी पर्वणीच. जेम्स एडवर्ड उर्फ जिम कॉर्बेट यांच्या नावाने हे राष्ट्रीय उद्यान ओळखलं जातं. जिम कॉर्बेट ब्रिटिश सैन्यात कर्नल होते. भारतावर इंग्रजांचं राज्य असताना ते भारतात होते. त्यावेळी जिम कॉर्बेट माणसांना खाणारे वाघ, बिबट्या अशा अत्यंत हिंस्त्र प्राण्यांची शिकार करत असत. पण काही वर्षांनंतर त्यांनी पर्यावरणरक्षणाचा वसा घेतला. पर्यावरणावर बरंच संशोधन केलं, काही पुस्तकं लिहिली. 'मॅन इटर्स ऑफ कुमाऊं' आणि 'जंगल लोअर' अशी काही पुस्तकं त्यांनी लिहिली. त्या काळात त्यांच्या पुस्तकांना फारशी प्रसिद्धी मिळाली नव्हती. पण नंतर या पुस्तकांचं खूप कौतुक झालं. या पुस्तकांचा खपही बराच वाढला.

बंगालच्या ढाण्या वाघाच्या संरक्षणासाठी करण्यात आलेल्या व्याघ्र प्रकल्पाच्या उभारणीत जिम कॉर्बेट यांचा महत्वाचा वाटा होता. सुरुवातीला या राष्ट्रीय उद्यानाचं नाव हेली राष्ट्रीय उद्यान होतं. १९ एप्रिल १९५५ या दिवशी जिम कॉर्बेट यांचा मृत्यू झाला आणि १९५७ मध्ये या अभयारण्याला त्यांचं नाव देण्यात आलं. जिम कॉर्बेट राष्ट्रीय

अनोखं जिम कॉर्बेट

उद्यान ५२०.८ चौरस किलोमीटर परिसरात पसरलं आहे. या उद्यानात डोंगराळ भाग आहे. नद्या आहेत. सपाट भूमी आहे. गवताळ जमीन आणि भला मोठा तलावही आहे. या अभयारण्यात प्राण्यांसोबतच ५८० प्रजातींचे पक्षीही बघायला मिळतात. इथे भरपूर झाडं आहेत. जिम कॉर्बेट राष्ट्रीय उद्यानात ११० प्रजातींची झाडं बघायला मिळतात. ५० प्रजातींचे सस्तन प्राणी आणि २५ प्रजातींचे सरपटणारे प्राणीही इथे आहेत. जिम कॉर्बेट हे भारतातलं सर्वात जुनं राष्ट्रीय उद्यान आहे. १९३६ मध्ये या राष्ट्रीय उद्यानाचं प्रवेशद्वार उघडण्यात आलं. रॉयल बंगाल टायगर हा भारताचा राष्ट्रीय

नगारा हे एक पारंपरिक भारतीय तालवाद्य आहे. हे मोठ्या आकाराचे ड्रमसारखे वाद्य असते. नगाऱ्याचे शरीर तांब्या किंवा पितळेसारख्या धातूपासून बनवलेले असते. क्वचित प्रसंगी ते लाकडी किंवा मातीचे असू शकते.

त्यावर प्राण्यांच्या कातड्याचे आवरण घडू बांधलेले असते. हे कातडे मोठ्या लोखंडी कड्यांनी किंवा दोऱ्यांनी बांधलेले असते ज्यामुळे आवाज घुमतो. जोरदार होतो.

नगारा साधारणपणे जोडीने वाजवला जातो. एक मोठा आणि एक थोडा लहान. दोन्ही नगाऱ्यांना मोठ्या लाकडी गजांनी किंवा वाकड्या काठ्यांनी ठोकून आवाज काढला जातो. त्याचा आवाज इतका दमदार असतो की तो लांबवर ऐकू येतो. पूर्वीच्या काळात राजा किंवा सरदार येत असल्याची घोषणा करण्यासाठी नगारा वाजवला जात असे. तसेच युद्ध सुरू होण्यापूर्वी सैनिकांना जोश देण्यासाठीही त्याचा

दमदार वगारा

वापर होत असे. म्हणून नगाऱ्याला शौर्य आणि उत्साहाचे प्रतीक मानले जाते.

आजही महाराष्ट्रात यात्रा, दहीहंडी, गुढीपाडवा, गणपती मिरवणूक अशा अनेक ठिकाणी नगाऱ्यांचा गजर ऐकायला मिळतो. ढोल-ताशांच्या बरोबर नगारा आणखी उर्जा निर्माण करतो.

पंजाबमध्ये याला नगाडा किंवा नगाडे म्हणतात. मंदिरात खास प्रसंगी देवाला जागवण्यासाठीही नगारा वाजवला जातो. नगाऱ्याचा आवाज केवळ कानाला नाही तर थेट मनाला भिडतो. तो जमावाला एकत्र आणतो. आणि प्रत्येकाला उत्साहाने भारून टाकतो. त्यामुळे हे पारंपरिक वाद्य आजही आपल्या संस्कृतीचा एक महत्त्वाचा भाग आहे.

पॅंडोराची पेटी

खूप खूप वर्षांपूर्वीची गोष्ट. तेव्हा जगात दुःख नव्हतं. आजार नव्हते. भांडणे नव्हती. सारे जग सुखी होते.पण एकदा एका माणसाने देवांकडून आग पळवून आणली. देवांचा राजा झूआस खूप संतापला. त्याने मानवांना शिक्षा करायची ठरवले.

झूआसने मातीपासून पॅंडोरा नावाची एक सुंदर स्त्री तयार केली. पॅंडोरा म्हणजे देवांची देणगी. देवांनी तिला सगळे गुण तर दिलेच पण त्याबरोबर त्यांनी तिला थोडीशी उत्सुकता आणि अधीरपणाही दिला. पॅंडोरा माणसांबरोबर राहू लागली.

एक दिवस झूआस तिला भेटायला आला. त्याने तिला एक सोन्याची पेटी दिली. यात खूप महत्वाच्या वस्तू आहेत. मी परत येईपर्यंत ती सांभाळ. मात्र कधीही उघडू नकोस. पॅंडोराने ती बाजूला ठेवून दिली. पण तिचे लक्ष सारखे त्या पेटीकडे जाई. काय असेल याच्यात ? तिच्या मनातली उत्सुकता वाढत राही.

अखेर एक दिवस तिने ती पेटी हातात घेतली. हळूच अगदी थोडे झाकण उघडून बघू. झूआसला कळणार पण नाही. तिने हळूच झाकण उघडले.

पुढच्याच क्षणी आतून खूप जोरात धक्का बसला आणि भयानक आवाज करत अनेक काळ्या सावल्या बाहेर उडाल्या. आजार, दुःख, भांडण, मत्सर, राग, भूक, लढाया यांच्या त्या सावल्या होत्या. पॅंडोरा घाबरली. तिने झाकण लावले. पण काय उपयोग ? तोवर ते सारे जगभर पसरले होते. ती रडायला लागली. इतक्यात डब्यातून एक लहानसा प्रकाश बाहेर आला. ती होती आशा. आशेने पॅंडोराला धीर दिला. आशा म्हणाली, घाबरू नकोस. मी जगात राहीन आणि लोकांना दुःखातही पुढे जगायला मदत करीन. तेव्हापासून उद्याचा दिवस तरी छान असेल या आशेवर लोक आनंदाने जगू लागले.

सिमला ही हिमाचल प्रदेशची राजधानी. सिमला खूप सुंदर आहे. इथे पर्यटकांची वर्दळ असते. श्यामला देवीच्या नावावरून या शहराला सिमला हे नाव पडलं. हे शहर सात टेकड्यांवर वसलं आहे. म्हणूनच त्याला टेकड्यांची राणी असाही म्हटलं जातं. सिमल्यात उत्तर भारतातलं पहिलं पोस्ट ऑफिस सुरू झालं. इथल्या कॉनी कॉटेज नावाच्या छोट्याशा इमारतीत १८८२ मध्ये पोस्टच्या कामाला सुरुवात झाली.

आपण सिमला मिरची खातो. ब्रिटिशांनी सिमल्यात पहिल्यांदा या मिरचीची लागवड केली. म्हणून या मिरचीला सिमला मिरची असें

मनोहारी सिमला

सफर शहरांची

म्हणतात. सिमल्यामध्ये बर्फ पडतो. इथे तुम्ही आईस स्केटिंगचा आनंद लुटू शकता. सिमल्यामध्ये १८८८ मध्ये टाउन हॉल बांधण्यात आला. दक्षिण-पूर्व आशियातल्या सर्वात मोठ्या माउंटन बायकिंग शर्यतीचं आयोजन सिमल्यात केलं जातं. या शर्यतीत बरेच स्पर्धक सहभागी होतात.

सिमल्यात बघण्यासारखं बरंच काही आहे. कालका-सिमला रेल्वेला युनेस्कोने जागतिक वारसा यादीत स्थान दिलं आहे. सिमला हे बऱ्याच प्रसिद्ध लोकांचं जन्मस्थानही आहे. इथे आल्यानंतर मॉल रोड, जाखू मंदिर, सिमला स्टाईस्ट चर्च ही ठिकाणे बघायला हवीत. असें हे सिमला अनेकांचं आवडतं पर्यटन स्थळ बनून गेलं आहे.

असं मिळवायश

दहावी-बारावीच्या परीक्षांना आपल्या आयुष्यात खूप महत्त्व आहे. या परीक्षेतल्या गुणांवरून आपण करिअरचा मार्ग ठरवतो. दहावीच्या निकालानंतर आणखी विज्ञान, वाणिज्य किंवा कला यापैकी एका शाखेची निवड करतो. परीक्षा झाल्यावर आपला कल नेमका कोणत्या क्षेत्रात आहे याबाबत चर्चा केली जाते. मग आवडीनुसार विज्ञान, वाणिज्य किंवा कला शाखेची निवड केली जाते. पण त्यानंतरही अनेकांना कोणत्या क्षेत्रात करिअर करवं हे समजत नाही. बरीच मुलं गोंधळलेली असतात. म्हणूनच बारावीनंतर कोणत्या गोष्टींकडे लक्ष द्यायला हवं याविषयी...

● विषयाची निवड केल्यानंतर एक उद्दिष्ट ठरवा. वयाच्या २४ किंवा २५ वर्षांपर्यंत नोकरी मिळेल या दृष्टीने प्रयत्न सुरू करा. स्वतःचा व्यवसाय सुरू करायचा असेल तर त्या दृष्टीने प्रयत्न करा.

● आयुष्यात काय करायचं आहे याचा निर्णय तुमचा तुम्हीच घ्यायचा आहे हे लक्षात घ्या. मित्रमैत्रिणी काय करतात, त्यांनी कोणती शाखा निवडली आहे यावरून स्वतःचे निर्णय घेऊ नका. तुमचा कल कशात आहे हे ओळखा.

● व्यावसायिकतेचे धडे तुम्ही घ्यायला हवेत. दहावीपर्यंत तुम्ही शाळेत होतात. पण आता तुम्ही आयुष्यात यशस्वी होणार आहात. नोकरी किंवा व्यवसाय करताना तुम्हाला यशस्वी व्हायचं असेल तर या गोष्टी महत्त्वाच्या ठरतील.

कोण होणार ?

सांस्कृतिक नदी- सिंधू

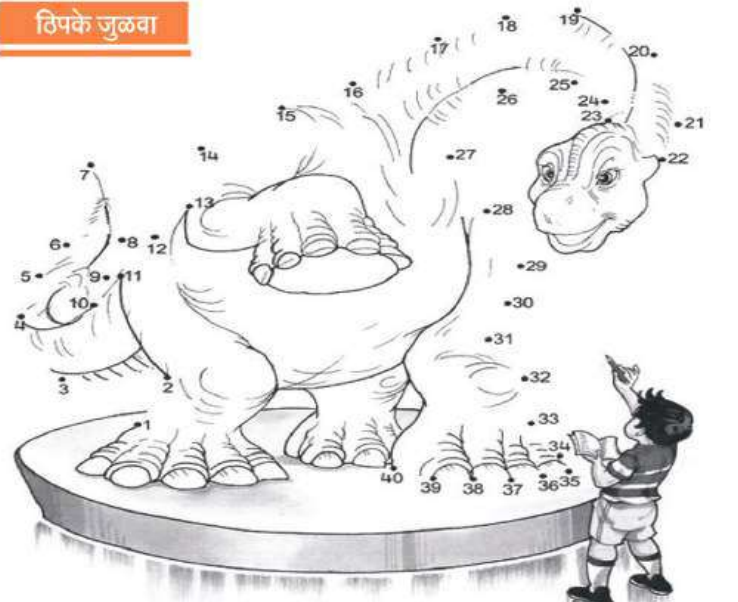
सिंधू नदी ही भारतातील आणि जगातील सर्वात जुन्या संस्कृतीला जन्म देणारी नदी मानली जाते. तिचा उगम तिबेटमधील मानसरोवर जवळ होतो. तिथून ती जम्मू-काश्मीर, पाकिस्तान आणि शेवटी अरबी समुद्राला मिळते. तिची लांबी सुमारे ३१८० किलोमीटर आहे. सिंधू नदीला इंग्रजीत इंडस म्हणतात. भारताची इंडिया आणि हिंदुस्थानही नावे सिंधू नदीवरून पडल्याचे मानले जाते.

सिंधू नदीच्या काठावरच जुन्या काळात सिंधू संस्कृती फुलली. हडप्पा आणि मोहेंजोदडो ही दोन प्रसिद्ध प्राचीन शहरे या नदीजवळ सापडली आहेत. या संस्कृतीतील लोक शेती, लोखंडकाम, मातीची भांडी बनवणे आणि व्यापार यात तरबेज होते. त्यामुळे सिंधू नदीला जगातील प्राचीन संस्कृतीची जननी मानले जाते. ही नदी भारतात लडाख आणि जम्मू-काश्मीरमधून वाहते. तिथे तिचे पाणी स्वच्छ आणि निळसर दिसते. भारतीय सैन्याचे काही तळही या नदीच्या जवळ असल्याने तिचे महत्त्व अधिक आहे. सिंधू नदी पाकिस्तानसाठीदेखील अत्यंत महत्त्वाची आहे. त्या देशातील अनेक धरणे आणि कालवे या नदीवर आहेत. या पाण्याने गहू, कापूस आणि तांदूळ यांची शेती केली जाते. भारतातही जम्मू-काश्मीरमधील अनेक लहान गावांना सिंधू नदीचे पाणी उपयोगी पडते. सिंधू नदीला धार्मिक महत्त्वही आहे. हिंदू धर्मात या नदीला पवित्र मानले जाते. अनेक लोक तिची पूजा करतात. तिच्या पाण्याला पवित्र मानले जाते. अशा या सिंधू नदीने हजारो वर्षे लोकांचे जीवन समृद्ध केले आहे. सिंधू नदीने लोकांना अन्न, पाणी, संस्कृती आणि ओळख दिली आहे.

ओळख नद्यांची

ठिपके जुळवा

जेरी खाता

मुलांनो, परीक्षा संपल्यानंतर तुम्हाला भरपूर वेळ मिळतो. तुम्ही या मोकळ्या वेळेचा सदुपयोग करू शकता, नव्या गोष्टी शिकू शकता. मित्रमैत्रिणींनो, आपल्याला एखादा छंद असायला हवा. छंदांमुळे आपल्या व्यक्तिमत्त्वाचा विकास होतो. सुटीमध्ये फक्त मोबाईलवर खेळत बसण्यापेक्षा वेगळं काही तरी करा. एखादा छंद जोपासा. तुमच्यातल्या कलागुणांना वाव द्या. सुटी सुरू झाल्यावर नेमकं काय करता येईल ? जाणून घेऊ.

■ मुलांनो, तुम्ही स्वयंपाक शिकू शकता. आज प्रत्येकालाच थोडाफार स्वयंपाक यायला हवा. विविध पदार्थ बनवण्याची आवड असेल तर तुम्ही नवे पदार्थ बनवून बघू शकता. सोपे पदार्थ नक्की बनवून बघा. तुमच्या मित्रमैत्रिणींनाही सोबत घ्या. तुम्ही बनवलेला एखादा पदार्थ आईबाबांना खायला घाला.

■ तुम्ही नाचाच्या क्लासला जाऊ शकता.

आगळेवेगळे छंद

धमाल

नाचणं हा खूप चांगला व्यायाम आहे. नाचाच्या क्लासमध्ये तुम्हाला नवे मित्रमैत्रिणी भेटतील. खूप गप्पा मारता येतील आणि सोबतच नृत्यकलाही शिकता येईल.

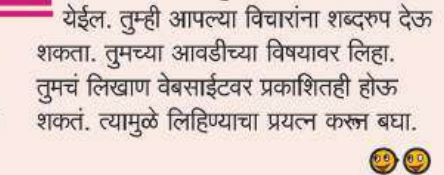
■ तुम्हाला चित्र काढायला आवडतं ? मग चित्रकलेच्या क्लासला जा. चित्रकलेमुळे

तुमच्या कल्पनाशक्तीला चालना मिळते. आपले विचार, भावना कागदावर उतरवण्याची क्षमता विकसित होते.

■ छोट्यांनो, सुटीत तुम्ही वाचन करू शकता. वेगवेगळ्या विषयांवरची पुस्तकं वाचा. पुस्तक प्रदर्शनाला भेट द्या. पुस्तकं वाचल्यामुळे तुम्हाला भरपूर ज्ञान मिळतं. शिवाय वेळही छान जातो.

■ पाडसी खेळांची आवड असेल तर तुम्ही हायकिंग करू शकता. हायकिंगमुळे तंदुरुस्ती वाढते. तसंच शरीराची क्षमताही सुधारते. तुम्ही नवी आव्हानं स्वीकारायला सज्ज होता.

■ छोट्यांनो, सुटीत लेखनही करता येईल. तुम्ही आपल्या विचारांना शब्दरुप देऊ शकता. तुमच्या आवडीच्या विषयावर लिहा. तुमचं लिखाण वेबसाईटवर प्रकाशितही होऊ शकतं. त्यामुळे लिहिण्याचा प्रयत्न करूच बघा.

दोस्त हे मस्त

उंचपुरा जिराफ

जिराफ या पृथ्वीवरचा सर्वात उंच प्राणी आहे. जिराफाचे पाय माणसांच्या उंचीपेक्षाही लांब असतात. त्याच्या पायाची लांबी सहा फुटांपर्यंत असू शकते. जिराफाच्या अंगावर चट्टे असतात. गंमत म्हणजे प्रत्येक जिराफाच्या अंगावरचे चट्टे वेगळे असतात. जिराफ फार झोपत नाही. त्याला पाच मिनिटांची झोपही पुरते. जिराफ अर्ध्या तासापेक्षा जास्त वेळ झोपत नाही. तो उभ्या उभ्या झोपतो. पिलांना जन्म देतानाही जिराफ उभाच असतो. आयुष्यातला बराच काळ जिराफ उभाच असतो.

खादाडी

मस्त पनीर मॅक्रोनी

मुलामुलींनो, तुम्ही मस्तपैकी पनीर मॅक्रोनी बनवू शकता. यासाठी ५० ग्रॅम मॅक्रोनी घ्या. दोन चमचे किसलेलं पनीर, एक कप दूध, सिमला मिरची, मीठ, मिरपूड आणि पाणी हे साहित्य घ्या. सर्वात आधी मॅक्रोनी उकडून घ्या. त्यानंतर कडई गॅसवर ठेवा. त्यात दूध घाला. उकळल्यावर सिमला मिरची, मीठ, मिरपूड, पाणी आणि पनीर घाला. दोन मिनिट शिजू द्या. दूध आटल्यावर त्यात मॅक्रोनी घालून हलवून घ्या. तुमचं पनीर मॅक्रोनी तयार आहे.

स्टडी टिप्स

गोंधळ दूर करा

मुलांनो, कोणताही विषय नीट समजून घेतल्याशिवाय तुम्हाला अभ्यास करता येणार नाही. शाळेत शिकवलेला विषय समजला नाही तर घाबरून जाऊ नका. शिक्षकांना विचारा. घरी आल्यावर आई-बाबांकडूनही विषय समजून घेता येईल. विषय नीट समजून घेतला तर तुमचा गोंधळ होणार नाही. शाळेतले शिक्षक विषय नीट समजावून सांगतील. तुम्ही शिकवणीला जात असाल तर तिथल्या शिक्षकांची मदत घेऊ शकता.

योगा टाईम

वाढवा रोगप्रतिकारक शक्ती

छोट्यांनो, विविध आजारांपासून बचाव करण्यासाठी आपलं शरीर सक्षम असायला हवं. म्हणजेच आपली रोगप्रतिकारक शक्ती वाढायला हवी. यासाठी तुम्ही नियमित योगासनं करू शकता. काही योगासनांमुळे प्रतिकारशक्ती वाढायला मदत होते आणि सर्दी, खोकला, ताप, प्लूसरखे आजार होत नाहीत. ताडासन हे सुद्धा असंच एक आसन आहे. ताडासन केल्यामुळे संपूर्ण शरीराचा व्यायाम होतो. त्यामुळे नियमितपणे ताडासन करा.

एनडीपीएसवर कारवाईचे संकेत!

■ **महासागर प्रतिनिधी, नागपूर, दि. २८ :** अंमली पदार्थ विरोधी पथकाने अर्पण गोस्वामी या तरुणाला ३० मे रोजी सकाळी ९.४४ वाजताच्या सुमारास भंडारानजिकच्या सॅन्डी हॉटेलसमोरून उचलले आणि ब्रिझा कारमध्ये नागपूर येथे ११.४५ च्या सुमारास घेवून आले. बसस्थानकानजिकच्या राहुल कारवाईविरोधात आता आवाज बुलंद करणयात आला.

अखेरपर्यंत लढणार, गोस्वामी कुटुंबियांचा निर्धार हिवाळी अधिवेशनात 'प्रताप' गाजण्याची शक्यता

अर्पण गोस्वामी व त्याच्या कुटुंबियांनी या बनावट कारवाईविरोधात आता आवाज बुलंद केला असून, १५ नोव्हेंबर रोजी नागपूर येथे तसेच २७ नोव्हेंबर रोजी भंडारा येथे पत्रकार परिषद घेत अंमली पदार्थ विरोधी पथकाचा बुरखा फाडला आहे. त्यांच्या मते या पथकाने अर्पण गोस्वामीचे बळजबरीने अपहरण आणि स्थलांतर करून बनावट घटनास्थळ दाखवले, खोटे पुरावे तयार केले आणि खोटा गुन्हा दाखल करून अडकवले. या बनावट कारवाई दरम्यान त्यांना कोणताही अरेस्ट मेमो देण्यात आला नाही, त्यांच्या कुटुंबियांना सूचित केले नाही किंवा कायदेशीर मदतीचा अधिकार दिला नाही. हा प्रकार फौजदारी प्रक्रिया संहिता आणि एनडीपीएस कायद्यातील अटकेच्या नियमांचे उल्लंघन आहे. गोस्वामी कुटुंबियांच्या मते अंमली पदार्थ विरोधी पथकातील अधिकारी

आणि कर्मचारी यांनी त्यांच्या अधिकाराचा सर्रास दुरुपयोग केला आहे. एनडीपीएसच्या या कारवाईदरम्यान काही प्रश्नही उपस्थित झाले आहेत. पथकाने अर्पणला भंडारानजिकच्या सॅन्डी हॉटेल जवळून बळजबरीने ताब्यात घेतले. हे घटनास्थळ भंडारा पोलीस स्टेशन अंतर्गत असताना, नियमानुसार येथील पोलिसांना का कळविण्यात आले नाही? राज्याचे मुख्यमंत्री आणि गृहमंत्री यांच्या शहरातील पोलीसच असा प्रकार करत असतील तर अन्य शहरात काय? असाही प्रश्न आहे. दरम्यान, नागपुरचे घटनास्थळ दाखवून या तरुणाला अंमली पदार्थ बाळगण्याचा आरोपाखाली खोटेया गुन्हात अडकविण्याचा या पथकाचा हा पराक्रम सीसीटीव्हीने उघड केला असून, हा डाव आता पथकाच्या अंगलट येण्याचे संकेत आहेत. पथकाने अर्पणसारख्या किती तरुणांना यापूर्वी खोटेया गुन्हात अडकवले? याचाही तपास या

अत्यंत विश्वसनीय सूत्राकडून मिळालेल्या माहितीनुसार, एमडी, गाजा व अन्य अंमली पदार्थ विक्रीचे रॅकेट चालविण्यासाठी काही ठराविक बड्या व्यावसायिकांना सुभा दिली जाते. या धंद्यात अनेक छोटे मासे ओढले जातात, त्यांच्या माध्यमातून अंमली पदार्थ निर्धारीत ठिकाणी पोहचविण्याचे काम होते. दुसरीकडे, केसेस करायच्या म्हणून अशा छोट्या मारांची अटक दाखविली जाते. हे कोणाच्या आशिर्वादाने? हे सांगणे न लगे.

निमित्ताने केला जावा, अशी मागणी आता जोर धरू लागली आहे. अर्पण गोस्वामी बनावट अटक प्रकरणांनंतर या कुटुंबियांनी नागपूर पोलीस आयुक्तांची भेट घेत त्यांना अपबिती सांगितली तसेच रितसर तक्रार दाखल केली. आयुक्तांनी या प्रकरणाची गंभीर दखल घेतली असून, भविष्यात या पथकावर काय कारवाई होते? याकडे लक्ष लागले आहे. आपल्यावर झालेल्या अन्यायाच्या विरोधात आता गोस्वामी कुटुंबियांनी दंड थोपटले असून, हे प्रकरण पुढील महिन्यात नागपूर विधीमंडळाच्या हिवाळी अधिवेशनात उपस्थित होण्याचे संकेत आहेत.

..जास्त कराल तर कापून काढू!

मंत्र्यांच्या उपस्थितीत भाजप आमदारांची विरोधकांना उघड धमकी

■ **महासागर प्रतिनिधी, नागपूर, दि. २८ :** राज्यात स्थानिक स्वराज्य संस्थांच्या निवडणुकांचे रणांगण तापले असतानाच, एकमेकांवर आरोप-प्रत्यारोप करताना नेत्यांच्या जिभेवरील ताबा सुटत असल्याचे दिसून येत आहे. नागपूर जिल्ह्यातील कळमेश्वर नगरपरिषद निवडणुकीच्या प्रचारदरम्यान भाजपचे आमदार आशिष देशमुख यांनी विरोधकांना थेट कापून काढण्याची भाषा वापरल्याने एकच खळबळ उडाली आहे. हे सरकार देवेंद्र फडणवीसांचे आहे, ते गृहमंत्री आहेत आणि नागपूरचे आहेत. त्यामुळे जास्त कराल तर कापून काढू, अशी उघड धमकीच देशमुख यांनी भरसभेत दिली. विशेष म्हणजे, भाजपचे प्रदेशाध्यक्ष चंद्रशेखर बावनकुळे यांच्या उपस्थितीत त्यांनी हे वक्तव्य केल्याने राजकीय वर्तुळात भुवया उंचावल्या आहेत. कळमेश्वरमध्ये दोन दिवसांपूर्वी काँग्रेस आणि भाजप कार्यकर्त्यांमध्ये राडा झाला होता. काँग्रेस कार्यकर्त्यांनी भाजपच्या एका कार्यकर्त्याला मारहाण केल्याचा आरोप आहे, ज्यामध्ये स्थानिक काँग्रेस उमेदवाराच्या पतीचे नाव समोर आले होते. या घटनेचा संदर्भ देत आशिष देशमुख यांनी आपल्या भाषणात अत्यंत आक्रमक पवित्रा घेतला.

आम्ही शांत आहोत याचा अर्थ आम्ही काही करू शकत नाही असा होत नाही. आमची संस्कृती बिघडू नये, ही आमची भूमिका आहे. पण जर कोणी आमचा नादी लागले, तर परिणाम वाईट होतील, असा दम आशिष देशमुख यांनी विरोधकांना भरला. एकंदरित निवडणुकीचा तोंडावर नेत्यांचा तोल सुटणे आणि वादग्रस्त विधाने करून वातावरण तापवणे, असे सध्या राज्यात सुरूच असल्याचे दिसत आहे. ही सभा भाजपचे प्रदेशाध्यक्ष चंद्रशेखर बावनकुळे यांच्या उपस्थितीत पार पडली. पक्षाच्या वरिष्ठ नेत्यांसमोरच आमदारांनी अशी हिंसात्मक भाषा वापरल्याने विरोधकांकडून टीकेची झोड उठण्याची शक्यता आहे. एका बाजूला कळमेश्वरची संस्कृती बिघडू नये, असे म्हणत असतानाच दुसरीकडे कापून काढू अशी भाषा वापरणे हे परस्परविरोधी असल्याचे मत राजकीय वर्तुळातून व्यक्त करत आहेत. देशमुख यांनी विकासाच्या मुद्द्यावरही भाष्य केले. पंतप्रधान नरेंद्र मोदी आणि मुख्यमंत्र्यांच्या नेतृत्वाखालील विविध योजना, विशेषतः आरोग्याच्या योजना कळमेश्वरमध्ये आणायच्या आहेत, असे ते म्हणाले. तुमच्यासाठी झटणाऱ्या उमेदवाराला निवडून द्या, असे आवाहन त्यांनी मतदारांना केले.

भाजप सरकारकडून ओबीसी समाजाची दिशाभूल

■ **महासागर प्रतिनिधी, नागपूर, दि. २८ :** सर्वोच्च न्यायालयाने आज स्थानिक स्वराज्य संस्थांच्या निवडणुकांना स्थगिती दिली नाही, हा थोडा दिलासा असला तरी या निवडणुकांचा निकाल हा न्यायालयाच्या निर्णयाच्या अधीन राहणार आहे. त्यामुळे ओबीसींच्या जागांवर असलेली टांगती तलवार कायम राहणार आहे. आज न्यायालयाच्या अंतर्गत आदेशाने ओबीसी समाजाला दिलासा नाहीच, अशी टीका काँग्रेसचे विधीमंडळ नेते विजय वडेटीवर यांनी केली. स्थानिक स्वराज्य संस्थांच्या निवडणुकीबाबत सर्वोच्च न्यायालयात आज महत्वाची सुनावणी पार पडली. या सुनावणीकडे आमचे लक्ष होते. आज न्यायालयाच्या आदेशामुळे निवडणूक घेण्याचा मार्ग मोकळा झाला असला तरी

ओबीसींच्या जागांवरील टांगती तलवार मात्र कायम राहिलेली आहे, अस वडेटीवार म्हणाले. न्यायालयाने आज निवडणूक प्रक्रिया सुरू करण्याचे निर्देश देताना, ५०% आरक्षणाची मर्यादा ओलांडू नये असे स्पष्ट निर्देश दिले आहेत. याचा अर्थ, ज्या ठिकाणी ओबीसी आरक्षणासाठी एकूण आरक्षण ५०% च्या वर गेले आहे, त्या जागांवर निवडणूक होऊ शकणार नाही. त्यामुळे भाजपने ओबीसी आरक्षणासंदर्भातील केलेलं सगळे दावे पूर्णपणे फोल ठरले आहेत. ही सपशेल बनाव बनावी आहे, अशी टीका त्यांनी केली.

स्थानिक स्वराज्य संस्थांच्या निवडणुका झाल्या तरी ओबीसी जागांचा निकाल सर्वोच्च न्यायालयाच्या अंतिम निर्णयावर अवलंबून राहणार आहे. याचा स्पष्ट अर्थ आहे की, ओबीसी समाजाचे प्रतिनिधित्व पुन्हा एकदा अनिश्चिततेच्या छायेखाली राहणार आहे. भाजप सरकार सातत्याने आम्ही ओबीसींना २७% आरक्षण दिले म्हणून स्वतःची पाठ थोपटवत घेत होते. मात्र, आजच्या परिस्थितीमुळे हे सर्व दावे खोटे ठरले आहेत. २७% आरक्षण गेले कुठे? याचे उत्तर भाजपने द्यावे, अशी मागणी देखील त्यांनी केली.

वडेटीवार यांची टीका

शिक्षण व नोकरीच्या आरक्षणापेक्षा राजकीय आरक्षण हे वेगळे

■ **महासागर प्रतिनिधी, नागपूर, दि. २८ :** राष्ट्रीय ओबीसी महासंघाचे नेते राजकीय आरक्षण हे नोकरी व शिक्षणाच्या आरक्षणापेक्षा पूर्णतः वेगळे असल्याचा दावा केला आहे. सद्यस्थितीत ६० टक्के ओबीसी समाजाला केवळ २७ टक्के आरक्षण आहे. ते कमी होऊन द्या शुन्य टक्के झाले तर ओबीसी कार्यकर्त्यांचे मोठे नुकसान होईल. त्यामुळे केंद्राने या प्रकरणी संविधानाच्या कलम २४३ डी ६ मध्ये सुधारणा करून हा प्रश्न कायमस्वरूपी निकाली काढावा, असे ते म्हणाले.

कोर्टाच्या निर्णयानंतर एका वृत्तवाहिनीशी संवाद साधताना म्हणाले, सुप्रीम कोर्टाने कोणत्याही निवडणुकीला स्थगिती देण्यास नकार दिला. सुप्रीम कोर्टाने स्वतःच या निवडणुका घेण्यासाठी ३१ जानेवारीची डेडलाईन दिली आहे. या निवडणुका निवडणूक आयोगही थांबवू शकत नाही. त्यांनी या निवडणुका थांबवण्याचा प्रयत्न केला, तर सुप्रीम कोर्ट त्यांना त्याचा जाब विचारेल. तासवाडे म्हणाले, १९९४ मध्ये ओबीसी समाजाला स्थानिक स्वराज्य संस्थेमध्ये २७ टक्के राजकीय आरक्षण देण्याचा निर्णय राज्यसभा व लोकसभेत एक विधेयक पारित करून घेण्यात आला. तेव्हापासून आतापर्यंत त्याची अंमलबजावणी सुरू आहे. आता त्या अंमलबजावणीला कुठेतरी धक्का लावून इथेसुद्धा ५० टक्क्यांची मर्यादा असायला पाहिजे अशा पद्धतीचा काढण्यात येणारा अर्थ चुकीचा आहे.

सुप्रीम कोर्टाने आज ओबीसी आरक्षणासंबंधी दाखल केलेल्या याचिकेवर सुनावणी करताना स्थानिक स्वराज्य संस्थांच्या निवडणुकांचा मार्ग मोकळा केला. पण सोबतच आरक्षणाची ५० टक्क्यांची मर्यादा ओलांडणाऱ्या ४० नगरपरिषदा व १७ नगपंचायतींच्या निवडणुकांचे निकाल कोर्टाच्या अंतिम निकालाच्या अधीन राहतील असेही स्पष्ट केले. या पाश्चिमीवर बबनराव तासवाडे यांनी वरील मागणी केली ते सुप्रीम कोर्टाच्या निर्णयानंतर एका वृत्तवाहिनीशी संवाद साधताना म्हणाले, सुप्रीम कोर्टाने कोणत्याही निवडणुकीला स्थगिती देण्यास नकार दिला. सुप्रीम कोर्टाने स्वतःच या निवडणुका घेण्यासाठी ३१ जानेवारीची डेडलाईन दिली आहे. या निवडणुका निवडणूक आयोगही थांबवू शकत नाही. त्यांनी या निवडणुका थांबवण्याचा प्रयत्न केला, तर सुप्रीम कोर्ट त्यांना त्याचा जाब विचारेल. तासवाडे म्हणाले, १९९४ मध्ये ओबीसी समाजाला स्थानिक स्वराज्य संस्थेमध्ये २७ टक्के राजकीय आरक्षण देण्याचा निर्णय राज्यसभा व लोकसभेत एक विधेयक पारित करून घेण्यात आला. तेव्हापासून आतापर्यंत त्याची अंमलबजावणी सुरू आहे. आता त्या अंमलबजावणीला कुठेतरी धक्का लावून इथेसुद्धा ५० टक्क्यांची मर्यादा असायला पाहिजे अशा पद्धतीचा काढण्यात येणारा अर्थ चुकीचा आहे.

अमोल दादाराव पेटे (४२, रा. ब्राह्मणवाडा थडी, ता. चांदूर बाजार) असे मृतकाचे नाव आहे. अमोल पेटे हे गावात एका बँकेचे दैनंदिन रोख गोळा करणे तसेच छापाचित्रणाचा व्यवसाय करत होते. अमोल पेटे हे दुचाकीने जात असताना त्यांना टिप्परने धडक दिली. या धडकेत त्यांचा मृत्यू झाला. मागील काही दिवसांपासून खरपी, शिरजगाव, ब्राह्मणवाडा मार्गे चांदूरबाजार या राज्य महामार्गाचे सिमेंट कोंक्रीट बांधकाम सुरू आहे. टिप्परने दुचाकीला धडक दिली. यामध्ये त्यांचा मृत्यू झाला. या घटनेने हळहळ व्यक्त होत आहे.

देवीलाल जयस्वाल भला माणूस पुरस्काराची घोषणा

■ **महासागर प्रतिनिधी, नागपूर, दि. २८ :** समाजातील गरजवंतांना नेहमी सढळ हाताने मदत करणारे विख्यात उद्योगपती स्व. देवीलाल जयस्वाल यांच्या स्मृतिप्रित्यर्थ देवीलाल जयस्वाल भला माणूस पुरस्कार दिला जाणार आहे. उद्योगपती म्हणून स्व. देवीलाल जयस्वाल नागपूरकर आणि वैदर्भियांना परिचित आहेत. यवतमाळ जिल्ह्यातून तरुणपणी नागपुरला आल्यावर त्यांनी आपल्या उद्योगाच्या कक्षा वाढविल्या. उद्योग वाढवित असताना अगदी सुरुवातीपासून कोणालाही कळू न देता होतकरू विद्यार्थ्यांच्या शिक्षणासाठी, गरजू रुग्णांच्या उपचारासाठी तसेच हजारों गरजू व्यक्तींना विविध कामांसाठी त्यांनी मदत केली.

एका हाताने दिलेले दान दुसऱ्या हाताला माहित होऊ देऊ नये ही बाब देवीलाल जयस्वाल यांच्या बाबतीत पूर्णपणे लागू होती. त्यांच्या मृत्यूपर्यंत त्यांनी नियमितपणे विविध दवाखान्यांमध्ये रुग्णांच्या नातेवाईकांना स्वतः अन्न वाटप केले. नम्र, शालीन देवीलाल जयस्वाल यांचे गतवर्षी २० नोव्हेंबर रोजी निधन झाले, आयुष्यभर त्यांनी अनेक तुटणाऱ्या संसारांना जोडण्याचे काम केले. त्यांच्या स्मृतिप्रित्यर्थ दरवर्षी समाजात चांगल्या पद्धतीने वागणाऱ्या, गरजूंना मदत करणाऱ्या भल्या माणसाला कृषी विकास प्रतिष्ठानच्या वतीने १ लाख रुपये रोख, शाल, समानचिन्ह व पुष्पगुच्छ असे स्वरूप असलेला देवीलाल जयस्वाल भला माणूस पुरस्कार देऊन गौरविण्यात येणार आहे.

टीईएन ७ यू एका अग्रगण्य क्रीडा आणि ऑर्गनाइजर ब्रँडने, नुकतीच भारतीय १९ वर्षाखालील क्रिकेट संघाचा कर्णधार आयुष म्हात्रे याच्यासोबत भागीदारी जाहीर केली. ही भागीदारी भारतातील तळगळाळीत क्रिकेटमधून उदयास येत असलेल्या आशादायक खेळाडूंना ओळखण्यासाठी आणि त्यांना पाठिंबा देण्यासाठी असलेल्या ब्रँडच्या दीर्घकाळच्या वचनबद्धतेला अधिक बळकटी देते. मास्टर ब्ल्यास्टर सचिन तेंडुलकर (मुख्य इन्स्पिरेशन अधिकारी), कार्तिक गुरुमूर्ती (मुख्य कार्यकारी अधिकारी) आणि करण अरोरा (मुख्य परिचालन अधिकारी) यांच्या सह-संस्थापनाचा हा ब्रँड देशाच्या मजबूत अकादमी नेटवर्कमधून पुढे आलेल्या खेळाडूंकडून मिळालेल्या खऱ्या माहितीच्या आधारावर आपली ओळख सातत्याने तयार करत आहे. भारतीय क्रिकेटच्या मूलभूत स्तराशी घट्ट जोडलेले राहण्याच्या आपल्या ध्येयानुसार,

टीईएन ७ यू तर्फे आयुष म्हात्रेचे नेतृत्व करण्यासाठी स्वागत!

टीईएन ७ यू ने एमआयजी क्रिकेट क्लब, एसआरआर टी-१० अकादमी, क्रिकेट अकादमी ऑफ पठाण आणि उत्तम मजुमदार क्रिकेट सेंटर यांसारख्या अग्रगण्य अकादमींसोबत मजबूत भागीदारी प्रस्थापित केली आहे. टीईएन ७ यूच्या अंथलीट

इकोसिस्टममध्ये आयुषचे स्वागत करताना, टीईएन ७ यू चे मुख्य कार्यकारी अधिकारी आणि सह-संस्थापक कार्तिक गुरुमूर्ती म्हणाले, आयुषचा विार ते आयपीएलपर्यंतचा आणि आता १९ वर्षाखालील पुरुष भारतीय क्रिकेट संघाच्या कर्णधारपदापर्यंतचा प्रवास हा त्याच्या प्रतिभा, लवचिकता आणि चिकाटीचा परिणाम आहे. आयुष असा नवीन पिढीतील खेळाडूंचे प्रतिनिधित्व करतो, जो आठवण करून देतो की खेळ केवळ जिंकण्याबद्दल नसून, खेळाबद्दलची पॅशन आणि आनंदबद्दल आहे.

आम्ही तरुणांना खेळणे कधीही न थांबवण्याची, आयुषसारख्याच निर्धारची, त्यांच्या स्वप्नांचा पाठलाग करण्याची प्रेरणा देऊ इच्छितो आणि प्रत्येकाला आठवण करून देऊ इच्छितो की, मैदानात असो वा मैदानाबाहेर, खेळाचे खरे सार त्यात मिळणाऱ्या आनंदात आहे. ■ ■ ■

मूत्रपिंड आणि शरीरातील इतर अवयवदान आजच्या काळात किती महत्वाचे आहे?

■ मूत्रपिंड हा मानवी मेंदूनंतर माणसाच्या शरीरातील अत्यंत महत्वाचा अवयव आहे. त्याचवेळी फुफ्फुस,यकृत,हृदय,डोळे,त्वचा हे इच्छितो आणि प्रत्येकाला आठवण करून देऊ इच्छितो की, मैदानात असो वा मैदानाबाहेर, खेळाचे खरे सार त्यात मिळणाऱ्या आनंदात आहे. ■ ■ ■

: साप्ताहिक संवाद : मूत्रपिंड आणि अवयव दान काळाची गरज

अवयव देखील तितकेच महत्वाचे आहेत. हल्ली बदलत्या ताणतणावग्रस्त जीवनशैलीमुळे मूत्रपिंडाचे आजार वेगाने फैलावताना दिसतात. मूत्रपिंडाच्या आजाराचा संबंध हा थेट मधुमेह आणि उच्चरक्तदाबाशी असतो ज्यामुळे मूत्रपिंड निकामी होऊ शकतात. तसेच फुफ्फुसे,यकृत हृदयाच्या विकारांनी ग्रस्त रुग्णांना देखील अशा विविध अवयवांचे केलेलं दान हे माणसाला जीवदान देऊ शकणारे असते. मात्र आपल्याकडे तेवढ्या मोठ्या प्रमाणात मागणी आणि पुरवठा यामध्ये तफावत असल्यामुळे अवयव दानाबद्दल जनजागृती होणे गरजेचे आहे. नर्मदा फाउंडेशनच्या वतीने अवयव दान जनजागृतीपर कोणकोणते उपक्रम राबविले जातात?

■ विविध कंपन्या, गृहनिर्माण सोसायट्या, तसेच अनेक संस्थांसाठी नियमितपणे तपासणी व आजार निदान करण्यासाठी माहितीपर शिबिरांचे आयोजन केले जाते. मूत्रपिंडग्रस्त रुग्णांसाठी मार्गदर्शन शिबीर देखील दर बुधवारी आयोजित केले जाते. याशिवाय राष्ट्रीय प्रत्यारोपण खेळाचे आयोजन,अवयव दानाबद्दल जनजागृती, किट, भित्तिपत्र, चित्रकला, घोषवाक्य, लघुपट निर्मिती असे विविध उपक्रम राबवून समाजात मूत्रपिंड आणि अवयव दानाचे महत्त्व पटवून देण्याचे कार्य संस्था करते. ■ ■ ■

सुवर्णनगरी, जिवंत किल्ला आणि वाळवंट सफारीमुळे अविस्मरणीय अनुभव देते. चित्तोडगड आणि कुंभलगड पराक्रम आणि बलिदानाच्या कथा सांगतात, तर पुष्कर आणि अजमेर अध्यात्मिक शांती प्रदान करतात. राज्यातील एकमेव हिल स्टेशन माउंट अबू थंड हवामान आणि निसर्गरम्य सौंदर्यामुळे पर्यटकांना आकर्षित करते. राजस्थान फक्त ऐतिहासिक स्मारकांसाठीच नव्हे तर आपल्या रंगबेरंगी संस्कृतीसाठीही ओळखले जाते. लोकसंगीत, नृत्य, कला आणि हस्तकला ही या भूमीच्या परंपरेची झलक दाखवतात. ■ ■ ■

पर्यटकांचे आकर्षण राजस्थान

भारताचे सर्वात मोठे राज्य असलेले राजस्थान हे इतिहास, संस्कृती, परंपरा, निसर्गसौंदर्य आणि राजेशाही वैभव यांचा सुंदर संगम आहे. राजांची भूमी म्हणून ओळखले जाणारे राजस्थान आपल्या भव्य किल्ल्यांसाठी, आलिशान महालांसाठी, रंगबेरंगी सण-उत्सवांसाठी आणि अजिंक्य राजपुताना शौर्यासाठी जगभर प्रसिद्ध आहे. या वाळवंटी भूमीतील प्रत्येक शहर धैर्य, प्रेमकथा आणि कलात्मक वैभवाच्या कथा सांगते. त्यामुळेच राजस्थान हे भारतातील सर्वात लोकप्रिय पर्यटन स्थळांपैकी एक मानले जाते.थार वाळवंटाचे सुवर्ण वाळूचे समुद्र, अरावली पर्वतरांग आणि उदयपूरचे झगमगते तलाव यामुळे राजस्थानचे निसर्गचित्र

विविधतेने नटलेले आहे. जयपूर, गुलाबी नगरी, हवा महाल आणि सिटी पॅलेससारख्या वारसा स्थळांनी पर्यटकांना आकर्षित करते. जोधपूर, निळे शहर, मेहरानगड किल्ल्यामुळे मोहून टाकते, तर जैसलमेर,

: संकलन व संयोजन : सुबोध रणशेवरे, ९८३३१४६३५६ subodh.ranshevre @rediffmail.com